

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกพร โปธิผละ. (2530). **ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา เกี่ยวกับการเรียนการสอนสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- กนกพรธม บุญธรรม. (2540). **พลวัตกรรมของครูในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 36 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- ก่องแก้ว เจริญอักษร. (2542). **กลวิธีสอนสังคมศึกษา (รวมบทความ)**. กรุงเทพฯ: ภาควิชา มัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- การฝึกหัดครู ,กรม. กรมการศาสนา. (2520). **สังคมและวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์กรมฝึกหัดครู.
- กীরดี บุญเจือ. (2542). **จริยศาสตร์ (ศาสตร์ที่ว่าด้วยความดีและศิลปะในการตัดสินใจ)**. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ 1991.
- โกวิท ประวาลพฤกษ์ และคณะ . (2529). **เอกสารการสอนชุดวิชาจริยศึกษา (Moral Education) หน่วยที่ 1-5**. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช .
- กฤษวรรณ กิตติผดุง. (2541). **ความต้องการการพัฒนาสมรรถภาพการใช้คอมพิวเตอร์ของครูสังคมศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2546). **ข้อมูลโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในปีการศึกษา 2546**. [CD-ROM]
- คณะกรรมการการจัดทำหนังสือ ประมวลพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสเกี่ยวกับการศึกษา (2540). **ประจำปีแห่งการศึกษา**. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , สำนักงาน . (2522). **รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทย ปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2533). **แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8**. **วารสารการศึกษาแห่งชาติ 30 (7 ธันวาคม – มกราคม): 32-40**

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ , สำนักงาน. (2544). รายงานการอภิปรายเรื่องพุทธธรรมนำ
การศึกษาได้อย่างไร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). พระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเคท.
- คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ , สำนักงานกระทรวงศึกษาธิการ. (2530). วิทยาการกับการ
ปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- จักรพงษ์ นิลพงษ์. (2543). การศึกษาจริยธรรมนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จรงค์ แจ่มยุบล. (2545). การศึกษาระดับปัจจัยในการยอมรับนวัตกรรมการเรียนการสอนของครู
สังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- จิตรประสงค์ ขาวเจริญ. (2540). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม
ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.
- จรัส พัทธมราชศักดิ์ และกวี อิศริวรรณ. (2544). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน
พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- จรัส พัทธมราชศักดิ์. (2546). หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน พระพุทธศาสนา ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ช่วงชั้นที่ 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ. (2539). การสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ใน
สังคมไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- ชมรมพุทธศึกษาธรรมฐาน พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2539). ประมวล
พระบรมราโชวาท ด้านศาสนาและจริยธรรม เนื่องในวโรกาสมีกาญจนาภิเษก. กรุงเทพฯ :
ธรรมสภา.

- ชัยพร วิชชาวุธ ชีระพร อุวรรณโณ และพรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2531). **พฤติกรรมจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน : ศึกษาตามแนวทางจิตวิทยาสังคม (Moral Behavior in Contgemporry Thai Society A Social Psychologies Study)**. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิจัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยพร วิชชาพร และชีระพร อุวรรณโณ. (2544). แนวคิดใหม่และพัฒนาการใหม่ในการปลูกฝังจริยธรรม ใน ไพฑูริย์ สีนลารัตน์(บรรณาธิการ). **ความรู้คู่คุณธรรม : รวบรวมบทความเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม และการศึกษา**, หน้า 119-142. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์. (2524). **หลักการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม แก่นักเรียน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา .
- ดวงพร วิมเนศ. (2542). **วิชาพระพุทธศาสนา ท่ามกลางสังคมที่เปลี่ยนแปลงเอกสารทางวิชาการเทคโนโลยี-ทับแก้ว 2 (มิถุนายน-ตุลาคม): 76-86.**
- ดวงเดือน พันธุมาวิน (2527) .**การเสริมสร้างจริยธรรมแก่นักเรียน : ฐานะหน้าที่ของครูทุกฝ่ายในโรงเรียน**. วารสารแนะแนว. 18 (มิถุนายน-กันยายน): 11-17.
- ทวี บุญเกตุ . (2521). **พ่อสอนลูก**. กรุงเทพฯ: เพ็ญนคร.
- ทิพากร ศรีจันทร์. (2540). **การศึกษาแนวโน้มนของหลักสูตรพระพุทธศาสนาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในทศวรรษหน้า**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- ทิตนา แคมมณี. (2545). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- ทิตนา แคมมณี . (2546). **การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ . ชุดการพัฒนาสู่มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน .** กรุงเทพฯ: เสริมสิน ปริเพชชินเต็ม .
- ธีรศักดิ์ อัครบวร . (2540). **ความเป็นครู**. ภูเก็ต: สำนักวิทยบริการ สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- นพดล ขวัญชนะภักดี. (2546). **กิจกรรมพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. กรุงเทพฯ: ประสานมิตร.
- บัญชา อึ้งสกุล . (2545). **วิกฤตศีลธรรม การส่งเสริมจริยธรรม และค่านิยมที่สร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชน**. วารสารกรมวิชาการ 5 (8 สิงหาคม): 72-79.
- บุญมี แท่นแก้ว . (2539). **จริยศาสตร์ (ETHICS)**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินต์วิสต์เฮาส์.
- บุญมี แท่นแก้ว และอุดมลักษณ์ แท่นแก้ว. (2547). **พระพุทธ**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- บุญมี แท่นแก้ว และอุดมลักษณ์ แท่นแก้ว. (2547). **พระธรรม**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

- ปีซังข้าวน้อย. (2547). Moral Education สร้างคุณค่าดีงามสู่ใจเด็ก .**สถานปฎิรูป 7** (ธันวาคม): 20-23.
- ประคอง วรรณสุด. (2538). **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประเสริฐ เข้มกลิ่นฟูง. (2547). **สังคมและวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกาศรี สีหอำไพ .(2543). **พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- พรตณนุ เพชรวิวรรธน์. (2545). **การศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่นักเรียนระดับ ประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาวิชา ประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2545). **ความมุ่งมั่นศรัทธาในพุทธศาสนา ของศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์**. (ม.ป.ท.).
- พนัส หันนาคินทร์. (2523). การสร้างจริยธรรมให้แก่คนไทย ใน กรมวิชาการ. **แนวทางการ พัฒนาจริยธรรมไทย**, หน้า 122-126. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- พนัส หันนาคินทร์. (2526). **การสอนค่านิยมและจริยธรรม**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ศ
- พิมพ์นัธ เศษะคุปต์. (2533). **การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: แนวคิด วิธีและเทคนิคการ สอน**. กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมนเนจเม้นท์ จำกัด.
- พระญาณสังวร, สมเด็จพระสังฆราช. (2532). **พระบรมราโชวาทเรื่องคุณธรรม 4 ประการ**. กรุงเทพฯ : สมชายการพิมพ์.
- พระเทพเวที [ประยูร ปยุตโต]. (2533). **ทำไมคนไทยจึงเรียนพระพุทศาสนา**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระเทพเวที [ประยูร ปยุตโต]. (2535). **การพัฒนาจริยธรรม**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม.
- พระเทพโสภณ [ประยูร ธรรมจิตโต]. (2545). **กรอบความคิดในการทำสาระการเรียนรู้ พระพุทธศาสนาในหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พระธรรมญาณมุนี. (2539). **แนวการพัฒนาจริยธรรมของชาติ**. **การศึกษาเอกชน 7** (ธันวาคม): 11-15.
- พระธรรมปิฎก [ประยูร ปยุตโต] . (2542). **ถึงเวลามารื้อปรับระบบพัฒนาคนกันใหม่**. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.

- พระธรรมปิฎก [ประยูรค์ ปยุตโต]. (2544). **พุทธวิธีในการสอน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- พระธรรมปิฎก [ประยูรค์ ปยุตโต]. (2545). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. กรุงเทพฯ: สือตะวัน.
- พระธรรมปิฎก[ป.อ. ปยุตโต]. (2546) . **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์**. กรุงเทพฯ : เอส. อาร์. แมส โปรดัคส์.
- พระราชวรมณี [ป.อ. ปยุตโต]. (2533). ปาฐกถา ครั้งที่ 1 คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ ใน **รวมปาฐกถา ศาตราจารย์ ท่านผู้หญิง พุทธทรัพย์ ณ อุทยาน ครั้งที่ 1 ถึง 6**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชวรมณี [ประยูร ฐมจิตโต]. (2543). **กระบวนการเรียนรู้ในพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- พระมหาทองสุรีย์ สุริยโชโต. (2533). **แนวทางการพัฒนาค่านิยมและจริยธรรมของเยาวชนไทย ใน สมาคมครูสังคัมศึกษาแห่งประเทศไทย. แนวคิดเพื่อพัฒนาค่านิยมและคุณธรรมของเยาวชนไทย**. หน้า 8-17. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลิฟวิ่ง.
- พระมหาสุนทร สุนทรธมฺโม (เสนาชูย). (2546). **ชาดกและประวัติพุทธสาวก-พุทธสาวิกา**. สำหรับอ่านประกอบรายวิชาพระพุทธศาสนา หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.
- พระสมชาย ฐานวุฑฺโฒ. (2533). **มงคลชีวิต ฉบับธรรมทายาท เล่ม 2**. กรุงเทพฯ: นิวไวก์เคการพิมพ์ .
- พล แสงสว่าง. (2545). **แนวทางการพัฒนาจริยธรรมในสถานศึกษา**. วารสารวิทยบริการ 12 (กันยายน – ธันวาคม): 23-36.
- ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา. (2542). **คำพ่อสอน : ประมวลพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงเทพ.
- ภูมิพลอดุลยเดช,พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2535). **พระบรมราชานุญาตอันเนื่องมาแต่พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวศาสนาและจริยธรรม**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินต์ติ้งกรุ๊ป.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คพับลิเคชันส์ .
- ราชเลขาธิการ, สำนัก. (2541) . **ประมวลพระราชดำรัส และพระบรมราโชวาทพระราชทานในโอกาสต่างๆ ปีพุทธศักราช 2540**. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พรินต์ติ้ง แอนพับลิชซิง.

- วัชรภา ชันสำอางค์. (2543). ผลของบรรยากาศการเรียนรู้ทางจิตวิทยาที่มีต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาดนตรีด้านทฤษฎีสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา ภาควิชาสารพัดศึกษา คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาริ ธีระจิตร. (2534). การพัฒนาการสอนสังคมศึกษา ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิจัยการศึกษา , กอง. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษา. (2542). การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านความขยัน อดทน ประหยัดและอดออม . เอกสารรายงานการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 228. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิจัยการศึกษา , กอง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย ด้านความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง เอกสารรายงานการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 232 .กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- วิจัยการศึกษา , กอง กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). ศักยภาพของเด็กไทย. เอกสารรายงานการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 219. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิจัยการศึกษา, กอง. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). การวิจัยและพัฒนาศักยภาพเด็กไทย. เอกสารรายงานการวิจัยทางการศึกษา อันดับที่ 249. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). วิสัยทัศน์การศึกษา .นนทบุรี : เอส อาร์ พรินติ้ง ลิมิตเต็ด แพรนเนอริซีฟ.
- วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ . (2523ข) . แนวทางการพัฒนาจริยธรรมไทย การประชุมทางวิชาการเกี่ยวกับจริยธรรมไทย 22-27 มกราคม 2528. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- วิชาการ , กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. (2535). คู่มือหลักสูตรพระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- วิชาการ , กรม. กระทรวงศึกษาธิการ . (2541). สรุปผลการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพของเด็กไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- วิชาการ,กรม. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 . กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

- วิชาการ,กรม. กระทรวงศึกษาธิการ .(2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.**
กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2546). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่ม
สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พระพุทธศาสนา ม.1 ช่วงชั้นที่ 3.**
กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2546). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้ พื้นฐาน กลุ่ม
สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปี
ที่ 2 ช่วงชั้นที่ 3.** กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- วลัย พานิช (2545). แนวคิดสำหรับการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนา ในระดับ
มัธยมศึกษา. **วารสารครูศาสตร์ 30 (พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์): 64-68.**
- ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ. (2544). **คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้หน้าที่พลเมือง-
ศีลธรรม ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว .
- สุทธิวงศ์ ดันตยาพิศาลสุทธิ. (2542). พระบรมราชาบาทเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม.
วารสารวิชาการ 2 (11 พฤศจิกายน): 31-39.
- สมคิด ไชยชนบูรณ. (2534). **การสอนจริยศึกษา.** กรุงเทพฯ: คณะคุรุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สมาคมครูสังคมศึกษาแห่งประเทศไทย. (2533). **แนวทางการพัฒนาค่านิยมและคุณธรรมของ
เยาวชนในปัจจุบัน.** กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลิฟวิ่ง.
- สมนึก ปฏิปทานนท์ (2545) . การเรียนการสอนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แนวทาง
ใหม่สำหรับครูสังคมศึกษา “เทคนิคการสอนและการจัดกิจกรรมในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา
ตามหลักสูตรใหม่”. **วารสารครูศาสตร์ 30 (3 มีนาคม – มิถุนายน): 92-106 .**
- สมทรง ปุญญฤทธิ. (2544). **มารยาทชาวพุทธ.** กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.
- สมพร เทพสิทธิ์า. (2533). **จริยธรรมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต.** กรุงเทพฯ: สมชายการพิมพ์.
- สมพร เทพสิทธิ์า. (2542). **คุณธรรมและจริยธรรม.** กรุงเทพฯ: สมชายการพิมพ์.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2543). **ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สภายวพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมส่งเสริมเอกลักษณ์ของชาติ.
(2539). **พระบรมราชาบาทและพระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล
มหาราช เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรมและจิตใจ.** กรุงเทพฯ: สมชาติการพิมพ์.
- สุนทร สุนนทชัย. (2514). **เทคนิคและวิธีสอนสังคมศึกษา.** กรุงเทพฯ: สหพันธ์คิด.

- สุภาพรรณ บวรจันเพชร. (2530). การสอนจริยศึกษา .วารสารครุศาสตร์ 16 (ตุลาคม – ธันวาคม): 48-50
- สุภาวดี ธรรมศรี. (2531). การศึกษาเปรียบเทียบของการใช้การชี้แนะ การเสริมแรงทางบวกและการค่อยถอดถอนต่อการเพิ่มและคงอยู่ของพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- สุนน อมรวิวัฒน์ . (2527). กลวิธีสอนจริยศึกษา และการสอดแทรกคุณธรรม ใน คณาจารย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. **จริยธรรมและค่านิยม : พื้นฐานทางจิตใจของคนไทย**, หน้า 17-24. กรุงเทพฯ: สมาคมยุวพุทธสมาคมแห่งชาติ.
- สุนน อมรวิวัฒน์ . (2542). การเสริมสร้างจริยธรรมในสถานศึกษา ใน ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (บรรณาธิการ) .**ความรู้คู่คุณธรรม**, หน้า 285-300. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล . (2544) .จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: ค่านสุทธาการพิมพ์ .
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. (2513). **ตามใจผู้เขียน**. กรุงเทพฯ: เพ็ญอักษร.
- เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (30 กันยายน 2542). **สิ่งดี ๆ ที่กำลังจะหายไป**. ข่าวสด: 4
- เสฐียรพงษ์ วรรณปก. (2546). **พระพุทธจริยวัตร 60 ปาง**. กรุงเทพฯ: ธรรมสภาและสถาบันบันลือธรรม.
- แสง จันทร์งาม. (2522). การสอนจริยธรรมในโรงเรียน ใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **รายงานการสัมมนาจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา .
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (2529). **การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาเล่มที่ 5**. ชุดการสอนการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐานความขยันหมั่นเพียร กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (2529). **การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษา เล่มที่ 7**. ชุดการสอนการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐานการประหยัดและอดออม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- อัญชลี พุกการค้า. (2547). **รายงานการวิจัย เรื่องการศึกษาเรื่องรูปแบบและวิธีการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา** **สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
- อมรา รอดคารา. (2547). **ธรรมวิทยา**. กรุงเทพฯ: ปพิศการพิมพ์.

- อรุณศรี เหลืองไทยงาม. (2533). การส่งเสริมจริยศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัย
มหาวิทาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรรถพล อนันตวรสกุล. (2539). สภาพและปัญหาการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาใน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชา
การสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย .
- อรสุดา เจริญรัตน์. (2546). เศรษฐกิจพอเพียงภายใต้การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย. กรุงเทพฯ:
พิมพ์ดี.
- อำไพ สุจริตกุล. (2538). เทคนิคและวิธีสอนปลูกฝังคุณธรรม. กรุงเทพฯ: ภาควิชาประถมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฤกษ์ชัย คุณูปการ. (2539). เทคนิคและวิธีสอนปลูกฝังคุณธรรม. พิษณุโลก: ภาควิชาจิตวิทยา
และการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.

ภาษาอังกฤษ

- Hobbs, Howard Edward. (1981). **The Moral Domain : Perceptions of California Public High
School Officials Regarding The Ethics.** [Online]. Available from :
<http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/f3371013> [2005,July 27]
- Kazdin , Alen . (1984). **Helping People Chang.** Illinois: Dorsey Press.
- Lambert, Roland Anthony. (1980). **Effect or Moral Education Strategies on increased subject
matter content of Secondary School Studies Student.** [Online]. Available from :
<http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/8016372> [2005,July 27]
- Patton, Marry Cecelia. (1991). **Perceptions of Secondary Social Studies Teachers as Moral
educators Regarding Moral Issues in The Curriculum.** [Online]. Available from :
<http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/9207923> [2005,July 27]
- Yamane, T. (1970). **Statistics : An Introductory Analysis.** Tokyo : Harper International.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อและหนังสือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
และโรงเรียนที่ขอทดลองใช้เครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ และโรงเรียนที่ขอทดลองใช้เครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ อมรา รอดคารา
อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทศพร เชาว์ดี
อาจารย์ประจำโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยมศึกษา
3. อาจารย์จิวรรณ ไตรโสรัส
อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

รายชื่อโรงเรียนที่ขอทดลองใช้เครื่องมือ

1. โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา
2. โรงเรียนราชินีบูรณะ
3. โรงเรียนวัดหัวจระเข้วิทยาคม
4. โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย
5. โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานหลักสูตรและการสอน (บัณฑิตศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680

ที่ ศธ.0512.6(2770.0603)/0646

วันที่ 17 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์อมรา รอดดารา

ด้วย นางสาวเกศินี คุรุภาสวัตต์ นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรุตม์ สุทธิจิตต์)

รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานหลักสูตรและการสอน (บัณฑิตศึกษา) คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.82680

ที่ ศธ.0512.6(2770.0603)/0647

วันที่ 17 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม และรองคณบดี

ด้วย นางสาวเกศินี ครุณาสวัสดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร เขาวนดี เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทศพร เขาวนดี เป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดีด้านหลักสูตรและการสอน

ที่ ศธ 0512.6(2700.0603)/0648

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

17 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์จีรพรรณ ไตรโลธ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวเกศินี ครุณาสวัสดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชาหลักสูตร การสอนและ
เทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง
“สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทาง
วิชาการต่อไป ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุทธิ์ สุทธิจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

ที่ ศธ 0512.6(2700.0603)/0727

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

26 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวเกศินี ครุณาสวัสดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม กับครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ระดับชั้นละ 1 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวเกศินี ครุณาสวัสดิ์ ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

ที่ ศธ 0512.6(2700.0603)/0724

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

26 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนราชินีบูรณะ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวเกศินี คุรุณาสวัสดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและ
เทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพ
และปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยมี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ
คือ แบบสอบถาม กับครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ระดับชั้นละ 1 คน ทั้งนี้ นิสิต
ผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวเกศินี คุรุณาสวัสดิ์ ได้ทดลองใช้
เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นรุตม์ สุทธิจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

ที่ ศร 0512.6(2700.0603)/0726

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

26 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยจรเข้วิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวเกศินี คุณาสวัสดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและ เทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพ และปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในงานนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม กับครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ระดับชั้นละ 1 คน ทั้งนี้ นิสิต ผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวเกศินี คุณาสวัสดิ์ ได้ทดลองใช้ เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

ที่ ศธ 0512.6(2700.0603)/0725

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

26 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสิรินธรวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวเกศินี ครุณาสวัสดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย หานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม กับครูผู้สอนพระพุทธศาสนาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ระดับชั้นละ 1 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวเกศินี ครุณาสวัสดิ์ ได้ทดลองใช้เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุทธิ์ สุทธิจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร. 0-2218-2680

ที่ ศร 0512 6(2700.0603)/0723

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

26 สิงหาคม 2548

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวเกศินี คุรุณาสวัสดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโท ภาควิชาหลักสูตร การสอนและ
เทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพ
และปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยมี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือ
คือ แบบสอบถาม กับครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ระดับชั้นละ 1 คน ทั้งนี้ นิสิต
ผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวเกศินี คุรุณาสวัสดิ์ ได้ทดลองใช้
เครื่องมือดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร 0-2218-2680

ภาคผนวก ข

รายชื่อและหนังสือโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ผู้วิจัยสุ่มกลุ่มตัวอย่างครูสังคมศึกษาที่สอนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นตัวแทนโรงเรียนละ 3 คน จากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียน โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างตามโรงเรียนต่างๆ ได้รับแบบสอบถามคืนและมีความบูรณ์จำนวน 336 ฉบับ สามารถจำแนกตามโรงเรียนในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทย ดังนี้

ภาคเหนือ จำนวน 10 โรงเรียน

1. โรงเรียนบุพราชวิทยาลัย
2. โรงเรียนสะเมิงพิทยาคม
3. โรงเรียนพะเยาพิทยาคม
4. โรงเรียนพะเยาประสาธน์วิทย์
5. โรงเรียนพญาลอพิทยาคม
6. โรงเรียนแม่สะเรียง(บริพัตรศึกษา)
7. โรงเรียนสบปราบพิทยาคม
8. โรงเรียนอุตรดิตถ์วิทยา
9. โรงเรียนลับแลศรีวิทยา
10. โรงเรียนบ้านโคกพิทยาคม

ภาคกลาง จำนวน 30 โรงเรียน

11. โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม
12. โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา
13. โรงเรียนปิยะชาติพัฒนา
14. โรงเรียนบ้านหลวงวิทยา
15. โรงเรียนลาดยาวพิทยาคม
16. โรงเรียนไทรน้อย
17. โรงเรียนโพธิ์นิมิตพิทยาคม
18. โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงพิทยาคม
19. โรงเรียนบางปะหัน
20. โรงเรียนลาดบัวหลวงไพโรจน์ไพโรจน์วิทยา
21. โรงเรียนหนองโสนพิทยาคม

22. โรงเรียนบางระกำวิทยศึกษ
23. โรงเรียนหล่มสักวิทยาคม
24. โรงเรียนพระนารายณ์
25. โรงเรียนทุ่งว่าวิทยาคาร
26. โรงเรียนสตรีสมุทรปราการ
27. โรงเรียนกระทุ่มแบน(วิเศษสมุทคุณ)
28. โรงเรียนปากเพรียววิทยาคม
29. โรงเรียน โศกสะท้อนกิตติวุฒิวทยา
30. โรงเรียนแก่งคอย
31. โรงเรียนสงวนหญิง
32. โรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา
33. โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา
34. โรงเรียนบริหารแจ่มใสวิทยา 3
35. โรงเรียนหนองจานวิทยา
36. โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร
37. โรงเรียนวัดสระเกษ
38. โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม
39. โรงเรียน โปธิสารพิทยากร
40. โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 45 โรงเรียน

41. โรงเรียนอนุกุลนารี
42. โรงเรียนเหล่าंनाแกวิทยานุสรณ์
43. โรงเรียนขม้นพิทยาสรรพ์
44. โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย
45. โรงเรียนเวงใหญ่วิทยาคม
46. โรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน
47. โรงเรียนนาแกสามัคคีวิทยา
48. โรงเรียนมหิศราธิปดี
49. โรงเรียนบุญเหลือวิทยานุสรณ์
50. โรงเรียนสมเด็จพระธีรญาณมุนี

51. โรงเรียน โนนไทยครูอุปลัมปี
52. โรงเรียนพระครูพิทยาคม
53. โรงเรียนหัวราชพิทยาคม
54. โรงเรียนสารคามพิทยาคม
55. โรงเรียนมหาวิทยาลัยนุกูล
56. โรงเรียนหัวเรือพิทยาคม
57. โรงเรียนกุดชุมวิทยาคม
58. โรงเรียน โพนทองวิทยายน
59. โรงเรียนคำนาดีพิทยาคม
60. โรงเรียนโพธิ์แก้วประชาสรรค์
61. โรงเรียนเลขอนุกูลวิทยา
62. โรงเรียนน้ำสวยพิทยาสรรพ์
63. โรงเรียนภูเรือพิทยา
64. โรงเรียนสตรีสิริเกศ
65. โรงเรียน โนนอ้อวิทยาคม
66. โรงเรียนสกลนครพัฒนศึกษา
67. โรงเรียนท่าแร่ศึกษา
68. โรงเรียน โคนสีวิทยาสรรค์
69. โรงเรียนบ้านม่วงพิทยาคม
70. โรงเรียนธาตุทองอำนาจวิทย์
71. โรงเรียนนาดีวิทยา
72. โรงเรียน โพธิ์ทองวิทยานุสรณ์
73. โรงเรียนนิคมสงเคราะห์วิทยา
74. โรงเรียนอุครพิชัยรักษ์พิทยา
75. โรงเรียนบ้านเชียงวิทยา
76. โรงเรียนจำปาโมงวิทยาการ
77. โรงเรียนเป็ญจะมะมหาราช
78. โรงเรียนหนองบ่อสามัคคีวิทยา
79. โรงเรียนนาคำวิทยา
80. โรงเรียนหัวข่าพิทยาคม
81. โรงเรียนเมืองมุกวิทยาคม

82. โรงเรียนนาวังวิทยา
83. โรงเรียนนายมวิทยาคาร
84. โรงเรียนศรีเจริญศึกษา
85. โรงเรียนนาวังศึกษาวิช

ภาคตะวันตก จำนวน 6 โรงเรียน

86. โรงเรียนบ้านเก่าวิทยา
87. โรงเรียนบ้านดาก (ประชาวิทยาคาร)
88. โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศจังหวัดเพชรบุรี
89. โรงเรียนบ้านแหลมวิทยา
90. โรงเรียนวชิรธรรมโสภิต
91. โรงเรียนราชโบริการานุเคราะห์

ภาคตะวันออก จำนวน 7 โรงเรียน

92. โรงเรียนศรียานุสรณ์
93. โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์
94. โรงเรียนพุทธโสธร
95. โรงเรียนคลองใหญ่วิทยาคม
96. โรงเรียนระยองวิทยาคม
97. โรงเรียนวัดป่าประดู่
98. โรงเรียนห้วยขางศึกษา

ภาคใต้ จำนวน 14 โรงเรียน

99. โรงเรียนหนองทะเลวิทยา
100. โรงเรียนสวนศรีวิทยา
101. โรงเรียนสภาราชนี 2
102. โรงเรียนย่านตาขาวรัฐชนูปถัมภ์
103. โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช
104. โรงเรียนสระแก้วรัตนวิทย์
105. โรงเรียนทุ่งโพธิ์วิทยา
106. โรงเรียนพัทลุงพิทยาคม

107. โรงเรียนวชิรธรรมสถิต
108. โรงเรียนปากพะยูนพิทยาคาร
109. โรงเรียนสตรีระนอง
110. โรงเรียนพิมานพิทยาสรรค์
111. โรงเรียนท่าชนะ
112. โรงเรียนชัยบุรีพิทยา

ที่ ศธ 05'12.6(2700.0603)/0792

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

9 กันยายน 2548

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวเกศินี ครุณาสวัสดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับครูผู้สอนพระพุทธศาสนา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 ระดับชั้นละ 1 คน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวเกศินี ครุณาสวัสดิ์ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยหลักสูตรและการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2218-2680

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา

เพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

(สำหรับครูที่สอนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้หาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเฉพาะสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. การพัฒนาจริยธรรมในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง กระบวนการในการเสริมสร้างพฤติกรรมให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยพัฒนาให้บุคคลเกิด ความรู้ ทักษะคิด และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีงามที่บุคคลพึงมีในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ประกอบด้วยจริยธรรมบุคคล 6 ประการ คือ ความซื่อสัตย์ ความมีวินัย ความอดทน ความรับผิดชอบ การประหยัดและอดออม และความขยันหมั่นเพียร
3. แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็น แบบเลือกตอบ (Check-list) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Opened-ended)
 - ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา เพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นแบบเลือกตอบ (Check-list) และแบบปลายเปิด (Opened-ended)
4. โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง ผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบทุกคำตอบที่ได้จะปกปิดเป็นความลับ ซึ่งคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประมวลผลการวิจัย และขอความกรุณาท่านส่งแบบสอบถามกลับคืนผู้วิจัยหลังจากที่ได้รับภายใน 2 สัปดาห์โดยแนบมากับซองที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ให้จักเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณทุกท่าน

นางสาวเกศินี คุรุณาสวัสดิ์

ผู้ทำการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่แสดงถึงสถานภาพจริงของท่าน

1. เพศ
 - ชาย หญิง
2. วุฒิการศึกษา(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี (โปรดระบุ)
 - 2.2 ระดับปริญญาตรี (โปรดระบุ) สาขา..... คณะ.....
 - 2.3 ระดับปริญญาโท (โปรดระบุ) สาขา..... คณะ.....
 - 2.4 อื่น ๆ (โปรดระบุ)
3. วุฒิต่างพระพุทธศาสนา
 - นักธรรมชั้นตรี
 - นักธรรมชั้นโท
 - นักธรรมชั้นเอก
 - อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. ประสบการณ์ในการสอน
 - ต่ำกว่า 5 ปี
 - 5-10 ปี
 - มากกว่า 10 ปี
5. ปัจจุบันท่านสอนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาในระดับชั้น(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - มัธยมศึกษาปีที่ 1
 - มัธยมศึกษาปีที่ 2
 - มัธยมศึกษาปีที่ 3
6. ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ท่านมีหน้าที่สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม นอกจากสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาหรือไม่
 - ไม่มี
 - มี ท่านมีหน้าที่สอนรายวิชาใด (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - 1.1 ด้านตัวครู
 - 1.2 ด้านเนื้อหา
 - 1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 1.3.1 ด้านกระบวนการเรียนการสอน
 - 1.3.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน
 - 1.3.3 ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน
 - 1.3.4 ด้านการเสริมแรง
 - 1.3.5 ด้านการวัดและประเมินผล
2. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง และตารางประเมินค่า รวมทั้งเติมข้อมูลที่ตรงกับการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจริยธรรมระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของท่านตามความเป็นจริง
3. สำหรับ ด้านเนื้อหา หากท่านไม่ได้ใช้เนื้อหาใดเลยในการพัฒนาจริยธรรมทั้ง 6 ประการ ให้ท่านไม่ต้องตอบข้อคำถามในด้านการจัดการเรียนรู้ แต่ให้ท่านเข้าไปตอบข้อคำถามในตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. ด้านตัวครู

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความและเติมข้อมูลที่ตรงกับการจัดการเรียนการสอนของท่าน

1. ท่านได้รับหน้าที่ให้สอนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาด้วยเหตุผลใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - ถูกกำหนดให้สอน เนื่องจาก...
 - ในหมวดสังคมศึกษาไม่มีครูที่ทำการสอนได้
 - ได้รับคัดเลือกตามความเหมาะสม
 - สนุกใจสอน เนื่องจากมีความรู้ความเข้าใจเป็นอย่างดี
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)
2. ท่านมีความรู้สึกที่ได้รับหน้าที่ให้สอนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - รู้สึกมีความพอใจ
 - รู้สึกเป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ
 - รู้สึกขาดความมั่นใจ เพราะ...
 - ไม่มีความรู้ความเข้าใจ
 - ไม่มีประสบการณ์ในการสอน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)
3. ท่านเคยเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจริยธรรมบ้างหรือไม่ อย่างไร
 - ไม่เคย
 - เคย จำนวน..... ครั้ง ต่อหนึ่งภาคการศึกษา(โปรดระบุ)

ท่านเคยได้รับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับหัวข้อใด ต่อไปนี้(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

 - เนื้อหาที่นำมาใช้ในการพัฒนาจริยธรรม
 - เทคนิคการสอนในการพัฒนาจริยธรรม
 - การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อการพัฒนาจริยธรรม
 - การเลือกและผลิตสื่อการเรียนการสอนที่ใช้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรม
 - การวัดและประเมินผลในการพัฒนาจริยธรรม
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)

4. ท่านได้รับประโยชน์จากการได้รับหน้าที่สอนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาอย่างไร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- มีความรู้ความเข้าใจในพระพุทธศาสนาและจริยธรรมมากขึ้น เพราะได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
- สามารถนำหลักธรรมไปใช้ในการทำงาน ส่งผลให้ทำงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์
- เกิดการเรียนรู้การนำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นในสังคมอย่างมีความสุข
- เห็นคุณค่าของวิชาพระพุทธศาสนาและจริยธรรม และเกิดความพึงพอใจที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. ท่านปฏิบัติตนขณะอยู่ในสถานศึกษาอย่างไรเป็นประจำ ดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เข้าสอนทุกชั่วโมง
- เข้าสอนตรงเวลาทุกชั่วโมง
- ตรวจสอบบ้านที่มอบหมายให้นักเรียนทำและปฏิบัติงานต่างๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย
- ส่งงานหรือการบ้านคืนนักเรียนตรงตามเวลา
- แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย
- ไม่ใช้สิ่งของฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น
- ปิดไฟและพัดลมทุกครั้งเมื่อออกจากห้อง
- ปฏิบัติตามคำพูด
- รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนครูและนักเรียน โดยไม่แสดงกิริยาหรือวาจาไม่สุภาพ
- เมื่อเกิดปัญหาในการสอน ครูไม่ละทิ้งการสอน แต่พยายามแก้ไขปัญหานั้นประสบความสำเร็จ
- มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

2. ด้านเนื้อหา

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความและเติมข้อมูลที่ตรงกับเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่ท่านนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรม ตามระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่ท่านสอน
อยู่ในปัจจุบัน

(หากท่านไม่ได้ใช้เนื้อหาใดเลยในการพัฒนาจริยธรรมทั้ง 6 ประการ ให้ท่านไม่ต้องตอบข้อคำถามในด้านการจัดการเรียนรู้ แต่ให้ท่านเข้าไปตอบข้อคำถามในตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หน้า 15)

ตัวอย่าง

2.1 ท่านนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบให้กับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

ไม่ใช่

ใช่ ท่านใช้เนื้อหาใด (โปรดระบุ)

1. วัชฌธรรม 4 ได้แก่ สัทธัมมัสสวะ คือ การฟังธรรม เอาใจใส่เล่าเรียน แสวงหาความจริง
2. ประวัติของพระมหากัสสปะ โดยท่านปฏิบัติหน้าที่ในฐานะบุตร ได้เป็นอย่างดี
3. หน้าที่ชาวพุทธในการเรียนรู้วิถีชีวิตของพระในพระพุทธศาสนาที่ต้องศึกษาค้นดูและ
วิปัสสนาธุระ

3.1 ท่านนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความซื่อสัตย์ให้กับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

ไม่ใช่

ใช่ ท่านใช้เนื้อหาใด (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ท่านนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความมีวินัย ให้กับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

ไม่ใช่

ใช่ ท่านใช้เนื้อหาใด (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 ท่านนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความอดทน ให้กับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

ไม่ใช่

ใช่ ท่านใช้เนื้อหาใด (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

2.4 ท่านนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบ ให้กับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

ไม่ใช่

ใช่ ท่านใช้เนื้อหาใด (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

.....

2.5 ท่านนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการประหยัด และอดออมให้กับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

ไม่ใช่

ใช่ ท่านใช้เนื้อหาใด (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

2.6 ท่านนำเนื้อหาสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความ ขยันหมั่นเพียรให้กับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

ไม่ใช่

ใช่ ท่านใช้เนื้อหาใด (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน

3.1 ด้านกระบวนการเรียนการสอน

3.1.1 ท่านเคยจัดกิจกรรมบูรณาการเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนากับสาระ การเรียนรู้อื่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนา จริยธรรม ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือไม่ (ใส่เครื่องหมาย✓ ลงในช่อง หน้าข้อความ)

ไม่เคย

เคย ท่านจัดกิจกรรมโดยบูรณาการกับสาระใดในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ท่านบูรณาการ เพื่อพัฒนาจริยธรรมใด (โปรดระบุ).....

.....

- เศรษฐศาสตร์ ทำนุบำรุงการเพื่อพัฒนาจริยธรรมใด (โปรดระบุ)
-
- ประวัติศาสตร์ ทำนุบำรุงการเพื่อพัฒนาจริยธรรมใด (โปรดระบุ)
-
- ภูมิศาสตร์ ทำนุบำรุงการเพื่อพัฒนาจริยธรรมใด (โปรดระบุ)
-

3.1.2 กิจกรรมการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในตารางประเมินค่าที่ตรงกับระดับการจัดกิจกรรม โดยเทียบเกณฑ์ในการจัดกิจกรรมเป็นเวลาหนึ่งเดือน หรือประมาณ 8 ชั่วโมง ต่อหนึ่งเดือน และระดับคะแนนของตารางประเมินค่ามีความหมาย ดังนี้

4 คะแนน หมายความว่า จัด/ใช้ เป็นประจำ หมายถึง ท่านนำกิจกรรม/สื่อการเรียนการสอนนั้นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจริยธรรมเป็นเวลา 7 – 8 ชั่วโมง ต่อหนึ่งเดือน

3 คะแนน หมายความว่า จัด/ใช้ ก่อนข้างบ่อย หมายถึง ท่านนำกิจกรรม/สื่อการเรียนการสอนนั้นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจริยธรรมเป็นเวลา 5 – 6 ชั่วโมง ต่อหนึ่งเดือน

2 คะแนน หมายความว่า จัด/ใช้ เป็นบางครั้ง หมายถึง ท่านนำกิจกรรม/สื่อการเรียนการสอนนั้นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจริยธรรมเป็นเวลา 3 – 4 ชั่วโมง ต่อหนึ่งเดือน

1 คะแนน หมายความว่า จัด/ใช้ น้อยที่สุดถึงไม่ปฏิบัติ หมายถึง ท่านนำกิจกรรม/สื่อการเรียนการสอนนั้นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจริยธรรมเป็นเวลา 0-2 ชั่วโมง ต่อหนึ่งเดือน

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการจัดกิจกรรม			
		4	3	2	1
3.1.3.1	กิจกรรมในห้องเรียน บรรยาย ประกอบการตั้งคำถามให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านจริยธรรม				
3.1.3.2	ให้นักเรียนวิเคราะห์จากคุณธรรมจากเนื้อหาในบทเรียน และเชื่อมโยงเพื่อนำมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนให้เป็น ผู้มีจริยธรรม				

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการจัดกิจกรรม			
		4	3	2	1
3.1.3.3	ให้นักเรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็นการปฏิบัติตนด้านจริยธรรมจากนิทานที่ครูเล่าให้ฟัง แล้วให้นักเรียนสรุปเป็นแผนผังความคิด				
3.1.3.4	ให้นักเรียนแสดงละครหรือบทบาทสมมติ ตามที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาของบทเรียนที่เกี่ยวกับจริยธรรมแล้วร่วมกันอภิปรายสรุป				
3.1.3.5	ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเนื้อหาในบทเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านจริยธรรม หลังจากนั้นให้นักเรียนร่วมกันสรุปโดยการแสดงบทบาทสมมติ				
3.1.3.6	ให้นักเรียนวิเคราะห์กรณีตัวอย่าง และเสนอวิธีแก้ไขปัญหาด้านจริยธรรม				
3.1.3.7	ให้นักเรียนอภิปรายถึงผลจากการปฏิบัติและไม่ปฏิบัติตนด้านจริยธรรม				
3.1.3.8	ให้นักเรียนทำรายงานเกี่ยวกับบุคคลตัวอย่างที่ปฏิบัติตนด้านจริยธรรม โคนศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆหรือสัมภาษณ์บุคคลตัวอย่างในการปฏิบัติตนด้านจริยธรรม				
3.1.3.9	ให้นักเรียนวิเคราะห์ข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบันเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาในบทเรียนที่เกี่ยวกับจริยธรรม				
3.1.3.10	สร้างสถานการณ์จำลองให้นักเรียนตัดสินใจและแสดงเหตุผลทางจริยธรรมของตนเอง				
3.1.3.11	ให้นักเรียนสาธิตและฝึกปฏิบัติการบริหารจัดการและการเจริญปัญญา				
3.1.3.12	ให้นักเรียนเล่นเกมประกอบการสอนเนื้อหาในบทเรียนที่เกี่ยวกับจริยธรรม				
3.1.3.13	ให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านจริยธรรมตามวิธีการของ Storyline				
3.1.3.14	ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนเกี่ยวกับด้านจริยธรรม โดยผ่านเครือข่ายเว็ลล์ ไซด์ เว็บบ(Web-based Instruction)				

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการจัดกิจกรรม			
		4	3	2	1
3.1.3.15	ให้นักเรียนศึกษาบทเรียนเกี่ยวกับด้านจริยธรรม โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน(Computer Assisted Instruction)				
3.1.3.16	อื่นๆ (โปรดระบุ)				
3.1.3.17	<u>กิจกรรมเสริมหลักสูตร</u> ให้นักเรียนจัดทำสมุดภาพประวัติและผลงานของบุคคลตัวอย่างที่ปฏิบัติตนด้านจริยธรรม				
3.1.3.18	ให้นักเรียนจัดทำป้ายนิเทศ หรือนิทรรศการที่สอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียนเกี่ยวกับจริยธรรม				
3.1.3.19	ให้นักเรียนเขียนเรียงความในเรื่องบุคคลตัวอย่างและแนวทางการปฏิบัติตนด้านจริยธรรม				
3.1.3.20	พานักเรียนไปทัศนศึกษา เช่น วัด พิพิธภัณฑ์ที่แสดงประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญที่ปฏิบัติตนด้านจริยธรรม				
3.1.3.21	ให้นักเรียนเข้าค่ายจริยธรรม				
3.1.3.22	พานักเรียนร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์				
3.1.3.23	พานักเรียนร่วมกิจกรรมทางศาสนาร่วมกับวัด โรงเรียน และชุมชน				
3.1.3.24	ให้นักเรียนบันทึกการปฏิบัติของตนเองด้านจริยธรรมลงในสมุดบันทึกความดี				
3.1.3.25	อื่นๆ (โปรดระบุ)				

3.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในตารางประเมินค่าที่ตรงกับระดับของการใช้สื่อการเรียนการสอนของท่าน โดยเทียบเกณฑ์เดียวกับระดับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนข้างต้น

ข้อที่	ข้อความ	ระดับการใช้สื่อการเรียนการสอน			
		4	3	2	1
3.2.1	ของจริง เช่น นักเรียนในโรงเรียนหรือบุคคลที่นักเรียนรู้จัก และเป็นผู้มีจริยธรรม				
3.2.2	ใบความรู้เนื้อหาในบทเรียนเกี่ยวกับจริยธรรม				
3.2.3	รูปภาพประกอบการเรียน เช่น การประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา				
3.2.4	แถบบันทึกเสียง เช่น เทปธรรมะ				
3.2.5	หนังสืออ่านเพิ่มเติม เช่น หนังสือธรรมะ นิทานชาดก				
3.2.6	ข่าวจากหนังสือพิมพ์ วารสาร และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านจริยธรรม				
3.2.7	วีดิทัศน์ เช่น รายการสารคดี รายการสนทนาธรรมะ				
3.2.8	บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียนที่เกี่ยวกับจริยธรรม				
3.2.9	ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เช่น เว็บไซต์พระพุทธศาสนา เว็บไซต์เกี่ยวกับพระไตรปิฎก				
3.2.10	แหล่งการเรียนรู้ในชุมชน เช่น วัดที่อยู่ใกล้โรงเรียน พระสงฆ์ พิพิธภัณฑ์ ปราชญ์ชาวบ้าน				
3.2.11	อื่นๆ (โปรดระบุ)				
				

3.3 ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน

3.3.1 ท่านเน้นการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

(ใส่เครื่องหมาย✓ ลงในช่อง หน้าข้อความ)

- ไม่ได้เน้นการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน
- เน้นการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ท่านใช้วิธีใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- จัดจัดกิจกรรมที่หลากหลายภายในห้องเรียน
- จัดสถานที่สอนในบริเวณที่ร่มรื่นของโรงเรียน
- จัดสถานที่สอนโดยเฉพาะ เช่น ห้องจริยศึกษาหรือห้องพระพุทธศาสนา หรือห้องปฏิบัติการของหมวดสังคมศึกษา
- เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีกัน ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และนักเรียนกับครู
- จัดประสบการณ์ตรงโดยนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

3.4 ด้านการเสริมแรง

3.4.1 ท่าน เน้นการเสริมแรงให้กับนักเรียนหรือไม่ อย่างไร (ใส่เครื่องหมาย✓ ลงใน

ช่อง หน้าข้อความ)

- ไม่ได้เน้นการเสริมแรง
- เน้นการเสริมแรง ท่านใช้วิธีใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ให้คำชมเชยนักเรียนที่ปฏิบัติตนด้านจริยธรรมดีเด่นทั้งเป็นการส่วนบุคคล และต่อหน้าสาธารณะ เช่น เพื่อนในห้องเรียน
- ให้คะแนนพฤติกรรมการเรียนการสอนแก่นักเรียนที่ปฏิบัติตนด้าน จริยธรรมดีเด่น
- มอบรางวัลหรือประกาศนียบัตรให้กับนักเรียนที่ปฏิบัติตนด้านจริยธรรม ดีเด่นในชั่วโมงเรียน
- ส่งรายชื่อให้นักเรียนที่ปฏิบัติตนด้านจริยธรรมดีเด่นให้ได้รับรางวัลในระดับ โรงเรียนและระดับอื่นๆ ที่สูงขึ้น
- บันทึกพฤติกรรมของนักเรียนที่ปฏิบัติตนด้านจริยธรรมดีเด่นลงในสมุด รายงานผลการเรียน หรือสมุดบันทึกความดี
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

3.5 ด้านการวัดและประเมินผล

3.5.1 ท่านใช้ เครื่องมือใด ในการวัดและประเมินผล (ใส่เครื่องหมาย✓ ลงในช่อง

หน้าข้อความ และสามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- แบบฝึกหัด หรือใบงาน
- รายงาน
- แบบทดสอบ
- แบบสัมภาษณ์
- แบบวัดเจตคติ
- แบบสังเกตและบันทึกพฤติกรรม
- แฟ้มสะสมงาน
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

3.5.3 ท่านเน้นการให้บุคคลอื่นมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลหรือไม่ อย่างไร (ใส่เครื่องหมาย✓ ลงใน ช่อง หน้าข้อความ)

- เน้น
- ไม่เน้น ท่านให้บุคคลใดมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลดังต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - นักเรียน
 - ผู้ปกครอง
 - เพื่อนครู
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)

3.5.4 ท่านคิดว่าจากการจัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจริยธรรมของท่าน ประสบความสำเร็จร้อยละ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรม
ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คำชี้แจง

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

1.1 ด้านตัวครู

1.2 ด้านเนื้อหา

1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

1.3.1 ด้านกระบวนการเรียนการสอน

1.3.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน

1.3.3 ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน

1.3.4 ด้านการเสริมแรง

1.3.5 ด้านการวัดและประเมินผล

2. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความ และเติมข้อมูลที่เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจริงของท่านในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจริยธรรม ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความ และเติมข้อมูลที่เป็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของท่าน

1. ด้านตัวครู

1.1 ท่านมีปัญหากับตัวเองหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มี ท่านมีปัญหาในเรื่องใดต่อไปนี้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ไม่สมัครใจสอน
 - มีภาระหน้าที่มาก ทำให้ขาดความพร้อมในการเตรียมการสอน
 - ขาดโอกาสและประสบการณ์ในการเข้าร่วมอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจริยธรรม
 - ไม่ทราบแนวทางในการปฏิบัติตนด้านจริยธรรมของบุคคลที่ถูกต้อง
 - ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา
 - ไม่สามารถวิเคราะห์จริยธรรมจากเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา
 - ไม่เห็นคุณค่าหรือความสำคัญในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาและจริยธรรม
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)

2. ด้านเนื้อหา

2.1 ท่านมีปัญหาในด้านเนื้อหาหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มี ท่านมีปัญหาในเรื่องใดต่อไปนี้ (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- เนื้อหามีจำนวนมากเกินไป ไม่สอดคล้องกับจำนวนชั่วโมงเรียน
 - เนื้อหามีความซับซ้อน เป็นนามธรรม
 - เนื้อหาไม่น่าสนใจ
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน

3.1 ด้านกระบวนการเรียนการสอน

3.3.1 ท่านมีปัญหาในด้านกระบวนการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มี ท่านมีปัญหาในเรื่องใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ขาดความรู้เรื่องเทคนิคการสอนใหม่ ๆ
 - ไม่ได้รับการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
 - ไม่ทราบว่ากิจกรรมใดเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา
 - จำนวนชั่วโมงสอนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - กิจกรรมหนึ่งๆ ไม่สามารถเน้นการพัฒนาจริยธรรมได้หลายด้านตามที่ปรากฏในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)

3.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน

3.2.1 ท่านมีปัญหาในด้านสื่อการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มี ท่านมีปัญหาในเรื่องใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ขาดทักษะในการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพในการพัฒนาจริยธรรม
 - ขาดความรู้ในการเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนในการพัฒนาจริยธรรมให้เหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรม
 - สื่อการเรียนการสอนในการพัฒนาจริยธรรมไม่เพียงพอ
 - หนังสือและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมภายในโรงเรียนเก่าและข้อมูลล้ำสมัย
 - ขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนในการพัฒนาจริยธรรม
 - ไม่ทราบสถานที่ที่จะเป็นแหล่งการเรียนรู้ในการพัฒนาจริยธรรม
 - ไม่ทราบว่าควรจะเชิญบุคคลใดมาเป็นวิทยากรเพื่อบรรยายหรือปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรม
 - แหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการพัฒนาจริยธรรมอยู่ห่างไกลจากโรงเรียน
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)

3.3 ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน

3.3.1 ท่านมีปัญหาในด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มี ท่านมีปัญหาในเรื่องใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- สถานที่สอนไม่เหมาะสม คับแคบ ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้
 - สภาพแวดล้อมของโรงเรียนไม่เอื้ออำนวย เช่น ไม่มีต้นไม้ทำให้ขาดความร่มรื่น มีเสียงรบกวน
 - ขาดแคลนสถานที่สอน โดยเฉพาะ เช่น ห้องจริยศึกษาหรือห้องปฏิบัติการของหมวดสังคมศึกษา
 - ขาดงบประมาณในการนำนักเรียนไปศึกษานอกสถานที่
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)

3.4 ด้านการเสริมแรง

3.4.1 ท่านมีปัญหาในด้านการเสริมแรงหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มี ท่านมีปัญหาในเรื่องใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ขาดความรู้ในเรื่องการเสริมแรง
 - ขาดงบประมาณในการจัดซื้อของรางวัล
 - ไม่เห็นความสำคัญในการให้การเสริมแรงกับนักเรียน
 - ไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร หัวหน้าหมวด หรือผู้ปกครอง
 - อื่นๆ (โปรดระบุ)

3.5 ด้านการวัดและประเมินผล

3.5.1 ท่านมีปัญหาในด้านการวัดและประเมินผลหรือไม่ อย่างไร

- ไม่มี
- มี ท่านมีปัญหาในเรื่องใดต่อไปนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ขาดความรู้ในเรื่องการวัดและประเมินผลด้านการพัฒนาจริยธรรม
 - ไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการพัฒนาจริยธรรมได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากจำนวนนักเรียนมีมาก
 - ไม่ทราบวิธีการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาการพัฒนาจริยธรรมที่ถูกต้อง

- เวลาที่มีจำนวนจำกัด ทำให้การวัดและประเมินผลไม่สามารถกระทำได้อย่างต่อเนื่องและเต็มที่
- การตรวจข้อสอบอัตนัยทำได้ยาก
- การสร้างแบบวัดเจตคติด้านการพัฒนาจริยธรรมทำได้ยาก
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

4. นอกจากปัญหาข้างต้น ท่านคิดว่ามีปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือไม่ อย่างไร(โปรดแสดงความคิดเห็น)

4.1 ด้านตัวครู

.....

4.2 ด้านเนื้อหา

.....

4.3 ด้านการจัดการเรียนรู้

4.3.1 ด้านกระบวนการเรียนการสอน.....

.....

4.3.2 ด้านสื่อการเรียนการสอน.....

.....

4.3.3 ด้านการจัดบรรยากาศการเรียนการสอน.....

.....

4.3.4 ด้านการเสริมแรง

.....

4.3.5 ด้านการวัดและประเมินผล

.....

ภาคผนวก ง

หนังสือและเครื่องมือที่ขอความอนุเคราะห์
จากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อตรวจความถูกต้องและเหมาะสม
ของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ที่นำมาใช้ในการพัฒนาจริยธรรมบุคคล

แผนก เวนววย
 สำนักงานอธิการบดี
 วันที่ ๑๗/๕/๖๖
 ที่วันที่ ๗๖๓.๕๖๓
 เวลา ๑๕.๒๐
 มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ ศษ 0512.6(2700.0603)/1374

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

22 พฤษภาคม 2548

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

กราบนมัสการ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวเกศินี ภูณาสวัสดิ์ นิสิตชั้นปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตร การสอนและ เทคโนโลยีการศึกษา สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "สภาพ และปัญหาการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พานิช เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วย แบบสอบถามจำนวน 3 ชุด กับบุคลากรในสังกัดของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มีความ เชี่ยวชาญด้านจริยธรรมและกระบวนการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา จำนวน 3 ท่าน ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากพระคุณท่านโปรดอนุญาตให้ นางสาวเกศินี ภูณาสวัสดิ์ ได้ ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป ขอบคุณมาในโอกาสนี้

เรียน อธิการบดี

นมัสการด้วยความเคารพอย่างสูง

เห็นการมอบ ดร.นฤพร สุทนต์
อธิการบดี

(Signature)

(Signature)
 (พระวิสุทธิภัทรธาดา)

(รองศาสตราจารย์ ดร.นฤพร สุทนต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

(Signature)
(Signature)

รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัสดุ

๗/๑๓/๕๖

หน่วยหลักสูตรและการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

โทร. 0-2218-2680

(Signature)
(Signature)
 (พระสุธรรมมานูวัตร)

(Signature)

(พระธรรมโกศาจารย์)

อธิการบดี

(Signature)

แบบสอบถามความคิดเห็น
เกี่ยวกับเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่สามารถนำมาใช้จัด
การเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรมและการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา)

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านจริยธรรมและการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา ในการตรวจสอบถูกต้องของเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรมให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
2. การพัฒนาจริยธรรมในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง กระบวนการในการเสริมสร้างพฤติกรรมให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยพัฒนาให้บุคคลเกิด ความรู้ ทักษะคิด และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีงามที่บุคคลพึงมีในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ประกอบด้วยจริยธรรมบุคคล 6 ประการ คือ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความซื่อสัตย์ การประหยัดและอดออม ความขยันหมั่นเพียร และความอดทน
3. ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านบุคคลทั้ง 6 ด้าน จากผังมโนทัศน์สาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา และรายละเอียดสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาในกรอบแนวคิดในการจัดทำสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาในหลักสูตรใหม่ ของพระเทพโสภณ(ประยูร ฐมฺมจิตฺโต) หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหนังสือทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้อง ดังปรากฏรายละเอียดในรายการอ้างอิงที่แนบมาด้วย
4. แบบสอบถามนี้ ประกอบไปด้วย 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่สามารถนำมาใช้จัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรม ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นแบบเลือกตอบ (Check-list)
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนาที่สามารถนำมาใช้จัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรม ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นแบบปลายเปิด (Opened-ended)
5. โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการประมวลผลการวิจัย

ขอขอบพระคุณทุกท่าน
 นางสาวเกศินี คุรุณาสวัสดิ์
 ผู้ทำการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความ และเติมข้อมูลที่แสดงถึงสถานภาพจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

1. สถานภาพ

พระภิกษุสงฆ์

บุคคลทั่วไป

2. ชื่อ-สกุล หรือ ชื่อทางสงฆ์ (โปรดระบุ).....
.....

3. ตำแหน่งในมหาวิทยาลัย (โปรดระบุ).....
.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาในสาระการเรียนรู้พุทธศาสนาที่สามารถนำมาใช้จัดการเรียนการสอน
สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรม ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตารางที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับเนื้อหาในสาระ
การเรียนรู้พุทธศาสนาที่สามารถนำมาใช้จัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรม
ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา

1. ความซื่อสัตย์

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	หัวข้อเรื่อง : พระพุทธ		
1.1	พุทธประวัติ : ปางปฐมเทศนา พระพุทธองค์ทรงสอนให้ยึดหลักมัชฌิมาปฏิปทา คือทางสายกลาง หรือบางทีเรียกว่า อริยมรรค เพราะเป็นทางอันประเสริฐ ทาง เมื่อประพฤติปฏิบัติแล้วจะพ้นจากข้าศึกภายในคือ กิเลสได้จริง ได้แก่ สัมมาวาจา เจรจาชอบ คือ วาจาสุจริต 3 สัมมาสัมมันตะ การงานชอบ คือ กายสุจริต 3 สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ คือ เว้นจากการค้าขายผิดศีลธรรม(บุญมี แทนแก้ว และอุดมลักษณ์ แทนแก้ว, 2547:198-199)
1.2	พุทธประวัติ : ปางวันเกิด วันอาทิตย์ การแย่งน้ำทำนาจากแม่น้ำโรหิณีได้ กระจายออกไปโดยที่ไม่มีที่สิ้นสุด จนถึงกับยกทัพเข้าปะทะกัน เพราะอาศัย อำนาจเป็นผู้ขงเพ็ดทูลให้เข้าใจผิดและหลงเชื่อไปตามนั้น(บุญมี แทนแก้วและ อุดมลักษณ์ แทนแก้ว, 2547:202)
1.3	ชาดก : อัมพชาดก เรื่องมนต์เสกมะม่วง พรหมณ์เมื่อไม่อาจจะลวงพระราชินี จึงทูลความจริงว่า ขอเดชะคนจันฑาลคนหนึ่งเป็นอาจารย์บอกมนต์แก่ข้า พระองค์ และกำชับไว้ว่า ถ้ามีคนถามถึงอาจารย์ก็อย่าไปปกปิด มนต์ก็จะไม่เสื่อม เมื่อวานนี้ข้าพเจ้าทูลคำเท็จ มนต์จึงเสื่อมไปหมดสิ้น พระเจ้าข้า (พระมหาสุนทร สุนทรโม, 2547 : 42)
	หัวข้อเรื่อง : พระธรรม		
1.4	หลักธรรม : ไตรสิกขา ได้แก่ ศีล คือ คำรงตนด้วยดี รักษาระเบียบวินัย ปฏิบัติ หน้าที่อย่างถูกต้อง ประกอบไปด้วย สัมมาวาจา พุคชอบ สัมมาสัมมันตะ การ งานชอบ สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ(อมรา รอดคารา, 2547 : 158)

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.5	หลักธรรม : อกุศลกรรมบถ 10 คือ ทางแห่งอกุศลกรรม ทางทำความชั่ว กรรมชั่วอันเป็นทางนำไปสู่ความเสื่อม ความทุกข์ หรือทุกข์ ประกอบไปด้วย กายกรรม 3 การกระทำทางกาย ได้แก่ อทินนาทาน การถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้โดยการขโมย, ลักทรัพย์ วจีกรรม 4 การกระทำทางวาจา ได้แก่ มุสาวาทา การพูดเท็จ และมโนกรรม 3 การกระทำทางใจ ได้แก่ อภิชฌา พง์เล็งอยากได้ของเขา(พระธรรมปิฎก, 2545 : 235-236)
1.6	หลักธรรม : สุขของคฤหัสถ์ หรือคิหิสุข หรือกามภคิสุข 4 สุขของชาวบ้าน, สุขที่ชาวบ้านควรพยายามเข้าถึงให้ได้สม่ำเสมอ สุขอันชอบธรรมที่ผู้ครองเรือนควรมี ได้แก่ อนวัชชสุข สุขเกิดจากความประพฤติไม่มีโทษ คือ ความภูมิใจ เือบอิมใจ ว่าตนมีความประพฤติสุจริต ไม่บกพร่องเสียหาย ใคร ๆ ดิเคียนไม่ได้ ทั้งทางกาย ทางวาจา และใจ (พระธรรมปิฎก, 2545 : 146-147)
1.7	หลักธรรม : กุศลกรรมบถ 10 คือ ทางแห่งกุศลกรรม ทางทำความดี, กรรมดีอันเป็นทางนำไปสู่สุคติ ประกอบไปด้วย กายกรรม 3 การกระทำทางกาย ได้แก่ อทินนาทานา เวรมณี เว้นจากถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้โดยการขโมย วจีกรรม 4 การกระทำทางวาจา ได้แก่ มุสาวาทา เวรมณี เว้นจากการพูดเท็จ มโนกรรม 3 การกระทำทางใจ ได้แก่ อนภิชฌา ความไม่คิดพง์เล็งอยากได้ของเขา(พระธรรมปิฎก, 2545 : 233-234)
1.8	หลักธรรม : เบญจศีล หรือศีล 5 คือความประพฤติชอบทางกายและวาจา, การรักษากายวาจาให้เรียบร้อย, การรักษาศกตตามระเบียบวินัย, ข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว, การควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียน ได้แก่ อทินนาทานา เวรมณี เว้นจากการถือเอาของที่เขาไม่ได้ให้, เว้นจากการลัก โกง ละเมิดกรรมสิทธิ์ ทำลายทรัพย์สิน, มุสาวาทา เวรมณี เว้นจากการพูดเท็จ โกหก หลอกลวง (พระธรรมปิฎก, 2545 : 175)
1.9	หลักธรรม : เบญจธรรม หรือเบญจกัลยาณธรรม คือ ธรรม 5, ธรรมอันดีงามห้าอย่าง, คุณธรรมห้าประการคู่กับเบญจศีล เป็นธรรมเกื้อกูลแก่การรักษาเบญจศีล ผู้รักษาเบญจศีลควรมีไว้ประจำใจ ได้แก่ สัมมาอาชีวะ การหาเลี้ยงชีพในทางสุจริต คู่กับศีลข้อที่ 2, สัจจะ ความสัตย์ ความซื่อตรง คู่กับศีลข้อที่ 4 (พระธรรมปิฎก, 2545 : 175-176)
1.10	หลักธรรม : มรรคมืองค์ 8 หรืออฏฐังคิกมรรค เรียกเต็มว่า อริยอฏฐังคิกมรรค แปลว่า ทางมืองค์แปดประการอันประเสริฐ ประกอบไปด้วย สัมมาวาจา เจรจาชอบ ได้แก่ วจีสุจริต 4, สัมมาภังมันตะ กระทำชอบ ได้แก่ กายสุจริต 3, สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ ได้แก่ เว้นมิจจาชีพ ประกอบสัมมาชีพ(พระธรรมปิฎก, 2545 : 215)

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1.11	หลักธรรม : ครุฑธรรม 6 หมายถึง ธรรมที่เป็นหนทางแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ธรรมานุวัติ คือ ทำสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ดำรงมั่นในสุจริต ทั้งชีวิตและงานดำเนิน ตามธรรม(บุญมี แทนแก้วและอุดมลักษณ์ แทนแก้ว,2547:89)
1.12	พุทธศาสนสุภาษิต : ยี่ เว เสวติ คาทิสอ คบคนเช่นใด เป็นคนเช่นนั้น (พระเทพโสภณ, 2545 : 37)
1.13	พุทธศาสนสุภาษิต : กลยาณการี กลยาณั ปาปการี จ ปापкі ทำดีได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว (พระเทพโสภณ, 2545 : 37)
หัวข้อเรื่อง : พระสงฆ์			
1.14	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระมหากัสสปะ คุณธรรมที่ควรถือเป็น แบบอย่าง ได้แก่ เป็นผู้มั่งมีสัจจะ เมื่อได้ลั่นวาจาว่า ถ้าบิดามารดาสามารถหาสตรีที่ สวยจุมพหล่อกองคำก็ยินยอมจะแต่งงานด้วย ครั้งเมื่อมีสตรีที่งดงามเช่นนั้นจริง ท่านก็ปฏิบัติตาม สัญญาไม่ยอมคืนคำ แต่ขณะเดียวกันสัจจะที่เคยตั้งไว้ว่าจะออก บวช ท่านก็ยังรักษาโดยไม่ยอมยุ่งเกี่ยวกับกามารมณ์กับภรรยา และสละ บ้านเรือนออกบวช เมื่อหมดพันธะกับบิดามารดาแล้ว (วิทย์ วิศุทเวทย์ และ เสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2546 : 35)
1.15	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : นางขุขชุตตรา ยักยอกเงินไว้เพื่อตัวเอง 4 กหาปณะ อีก 4 กหาปณะ ซื่อคอกไม้ไปให้นายหญิง (พระมหาสุนทร สุนทร ธมโม, 2546 : 195)
1.16	ชาวพุทธตัวอย่าง : ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ : ๔พน๔ ดำรงชีวิตด้วย ความสันโดษ มีความซื่อสัตย์สุจริต ทุ่มเทก่าลึงกายก่าลึงใจ และก่าลึงสติปัญญา สร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยตลอด ชีวิต (พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. ความมั่งมันศรีทธา ในพระพุทธศาสนาของศาสตราจารย์สัญญาธรรมศักดิ์, 2544 : 37)
1.17	สัมมนาพระพุทธศาสนา : พระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง พอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบ ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอ สมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการ เปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและ การดำเนินการทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของ คนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มี สำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้เหมาะสม ดำเนินชีวิต ด้วยความอดทน ความเพียร(พระราชดำรัชของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อ่าง ถึงใน อรสุคา เจริญรัต,2546:32).....

2. ความมีวินัย

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	หัวข้อเรื่อง : พระพุทธ		
2.1	พุทธประวัติ : โอวาทปาฏิโมกข์ ได้แก่ ความในคาถาบทที่ 3 ของโอวาทปาฏิโมกข์ กับอีกครั้งคานัน เป็นหลักการของนักเผยแผ่พระศาสนา คือ ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระศาสนา จะต้องไม่เป็นผู้กล่าวร้าย ต้องเป็นผู้ไม่ทำร้ายแก่ผู้อื่น ด้วยกาย วาจา ต้องมีกายกรรม และวจีที่บริสุทธิ์ มีความเมตตา มีความประพฤติเคร่งครัดในระเบียบแบบแผน รู้จักประมาณในภคตาคาร อยู่ในที่สงบสงัด เหมาะแก่สมณะ และที่สำคัญคือ จะต้องเป็นผู้ที่มีใจแน่วแน่เข้มแข็งหมั่นฝึกอบรมจิตใจของคนอยู่เสมอ (อมรา รอดคารา, 2547 : 133-136)
2.2	ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ : มีการตรากฎหมายคณะสงฆ์เพื่อใช้ในการปกครองคณะสงฆ์ให้เป็นแนวเดียวกัน เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของคณะสงฆ์(บุญมี แทนแก้วและอุดมลักษณ์ แทนแก้ว,2547:51).....
2.3	ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะเป็นเอกลักษณ์และมรดกของชาติ : มรดกที่ได้จากพระพุทธศาสนามีมากมาย เช่น การรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความมีวินัย ความดีงามของชาติ(บุญมี แทนแก้วและอุดมลักษณ์ แทนแก้ว,2547:124)
2.4	วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา : การทำพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา พิธีกรรม หมายถึง การทำพิธี หรือการบูชาที่เกี่ยวกับศาสนา และการดำเนินชีวิต พิธีกรรมเป็นอุบายวิธีที่ทำให้คนเข้าใจศาสนาและมีระเบียบแบบแผนในการดำเนินชีวิต (สมทรง บุญญฤทธิ์, 2544 : 92)
	หัวข้อเรื่อง : พระธรรม		
2.6	หลักธรรม : ไตรสิกขา ได้แก่ ศีล คือ ดำรงตนด้วยดี รักษาระเบียบวินัย ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง ประกอบไปด้วย สัมมาวาจา พุคชอบ สัมมากรรมันตะ การงานชอบ สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพชอบ(อมรา รอดคารา, 2547 : 158)
2.7	หลักธรรม : ไตรลักษณ์ คุณค่าโดยรวม ได้แก่ คุณค่าในการทำกิจหรือคุณค่าเพื่อความไม่ประมาทเป็นคุณค่าในระดับโลกิยะ หมายถึง การมองเห็นคุณค่าของไตรลักษณ์ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่การงานในการดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท มีสติ ควบคุมตนเองอยู่เสมอ ไม่ทอดทิ้งโอกาสในการทำความดี พยายามเร่งดำเนินชีวิตไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งใจก้าวหน้า ไม่ประมาทในสิ่งต่างๆ (พระธรรมปิฎก อั้งถึงใน อมรา รอดคารา, 2547 : 171 - 172)

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
2.8	หลักธรรม : ครุฑธรรม 6 หมายถึง ธรรมที่เป็นหนทางแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ศีล คือ มีระเบียบวินัย ไม่ก่อเวรภัยแก่สังคม เนื่องจากสังคมจะไม่พิการ สังคมที่เจริญต้องมีระเบียบวินัยเป็นเครื่องบังคับ(บุญมี แทนแก้วและอุดมลักษณ์ แทนแก้ว ,2547:87)
2.9	หลักธรรม : บุญนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา คือ ธรรมที่เป็นเครื่องหมายบ่งบอกล่วงหน้าว่ามรรคมีองค์ 8 ประการ อันประเสริฐจะเกิดขึ้นแก่ผู้นั้น คุณงามความดี เป็นบุญนิมิตของการที่ดวงอาทิตย์จะอุทัย, แสงเงินแสงทองของชีวิตที่ดี, รุ่งอรุณของการศึกษา ได้แก่ ศีลสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยศีล, การทำศีลให้ถึงพร้อม, ตั้งตนอยู่ในวินัยและมีความประพฤติทั่วไปดีงาม(พระธรรมปิฎก, 2545 : 204-205)
2.10	หลักธรรม : สัปปริสธรรม 7 คือ ธรรมของสัตบุรุษ, ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ, คุณสมบัติของคนดี ธรรมของผู้ดี ได้แก่ กาลัญญตา ความรู้จักกาล คือ รู้กาลเวลาอันเหมาะสม และระยะเวลาที่ควรหรือจะต้องใช้ในการประกอบกิจ ทำหน้าที่ การงาน หรือปฏิบัติการต่าง ๆ เช่น ให้ตรงเวลา ให้เป็นเวลา ให้ทันเวลา ให้พอเวลา ให้เหมาะเวลา เป็นต้น (พระธรรมปิฎก, 2545 : 210)
2.11	หลักธรรม : บุญกิริยาวัตถุ 10 คือ การทำบุญสามารถทำได้ถึง 10 วิธี ประกอบไปด้วย ศีล (การรักษาศีล) เน้นพฤติกรรมที่ไม่เบียดเบียนตนเอง ผู้อื่น และสังคม เราควบคุมกายวาจาของเราให้อยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ ไม่ผิดกฎหมาย ไม่ผิดศีลธรรม และในแง่บวก ขวนขวายเพื่อช่วยเหลือสังคมที่เรียกว่าศีล การทำบุญอย่างนี้ไม่มีเงินสักบาทก็ทำได้ (เสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2542 : 4)
2.12	พุทธศาสนสุภาษิต : อดคณา โจทยอดคานัน จงเตือนตนด้วยตน (พระเทพโสภณ, 2545 : 37)
2.13	พุทธศาสนสุภาษิต : นิสम्म กรณัน เสขโย โครครวญก่อนแล้วจึงทำ (พระเทพโสภณ, 2545 : 37)
2.14	พุทธศาสนสุภาษิต : ทูราวาสา มรา ทุกขา เรือนที่ครองไม่ดี นำทุกข์มาให้ (พระเทพโสภณ, 2545 : 37)
2.15	พุทธศาสนสุภาษิต : อดคา หเว ชิตี เสขโย ชนะคนแลดีกว่า (พระเทพโสภณ, 2545 : 37)
2.16	การบริหารจิตและการเจริญปัญญา : สมาธิ การฝึกสมาธิทำให้เกิดประโยชน์หลายทางทั้งในการศึกษาเล่าเรียน และชีวิตประจำวัน ได้แก่ เป็นผู้ที่ทำอะไรอย่างมีระบบ แน่วแน่ มีจุดหมาย และสามารถใช้เพียรพยายามที่จะไปสู่เป้าหมายนั้นได้โดยใช้ปัญญา (อมรา รอดคารา, 2547 : 158)

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	หัวข้อเรื่อง : พระสงฆ์		
2.17	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระมหากัสสปะ เป็นคนเคร่งครัดในระเบียบวินัย การประพฤติขัดเกลาตนเองด้วยการถือธุดงค์อย่างเคร่งครัด (วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2546 : 35)		
2.18	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระอุบลี ได้รับยกย่องจากพระพุทธองค์ เรื่องของพระวินัยเป็นเรื่องของกฎระเบียบแบบแผนแห่งความประพฤติ (วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2546 : 37).....		
2.19	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระสารีบุตร ท่านเคร่งครัดการเก็บเสนาสนะมาก เวลาจะไปจากเสนาสนะที่ท่านอยู่ท่านอาศัย ท่านจะเก็บกวาดเรียบร้อยก่อนแล้วจึงไป ท่านให้เหตุผลว่า เพื่อป้องกันมิให้นักบวชนอกศาสนาถือเป็นเหตุโจมตีได้ว่าสาวกของพระพุทธเจ้าละเลยการดูแลเสนาสนะ (พระมหาสุนทร สุนทรธมโม, 2546 : 119)		
2.20	มารยาทชาวพุทธ และการปฏิบัติตนต่อพระภิกษุ : วัดเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องการความสงบสะอาด สบาย และเรียบร้อย เป็นหน้าที่ของชาวพุทธทุกคนที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตนต่อวัดด้วยความสุภาพ เคารพต่อสถานที่ (สมทรง ปุณฺณฤทธิ, 2544 : 12)		
2.21	การสัมมนาพระพุทธศาสนา : พระพุทธศาสนากับการพัฒนาชุมชนและการจัดระเบียบสังคม การจัดระเบียบสังคม หมายถึง การทำให้เกิดความมีระเบียบในสังคมมนุษย์ เมื่อสังคมมีระเบียบ สังคมจะมีความสงบมั่นคงถาวรและสมาชิกของสังคมสามารถดำเนินชีวิตของตนไปได้ ทุกสังคมจึงต้องมีการจัดระเบียบสังคม ถ้าไม่มีการจัดระเบียบสังคม สังคมมนุษย์จะคงสภาพไม่ได้ (ประเสริฐ เข้มกลิ่นฟูง, 2547:61).....		

3. ความอดทน

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	หัวข้อเรื่อง : พระพุทธ		
3.1	พุทธประวัติ : การบำเพ็ญทุกรกิริยา พระองค์ทรงดำริว่า แม้จะได้เสวยทุกขเวทนาเห็นปานนี้ ทุกขเวทนานั้นก็ไม่อาจครอบงำพระหฤทัยให้กระสับกระส่ายได้ ทรงมีพระราชหฤทัยมั่นคงมีสติไม่พินเือนเลื่อนลอย ทรงปรารถนาความเพียรต่อไปไม่ท้อถอย ครั้งทรงเห็นว่าแม้ประพฤติถึงปานนี้ ก็ไม่ใช่ทางตรัสรู้ จึงเปลี่ยนวิธีต่อไป(บุญมี แทนแก้วและอุดมลักษณ์ แทนแก้ว ,2547:84)		

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
3.2	พุทธประวัติ : การผจญมาร พระองค์ทรงมีพระทัยเด็ดเดี่ยวไม่ท้อถอย ไม่ท้อ หน้าที่การงาน จึงมีพุทธภาษิตตรัสสอนว่าไว้ว่า เป็นบุรุษ(ทั้งชายหญิง) จงพยายามร่ำไปจนกว่าจะสำเร็จ(บุญมี แทนแก้วและอุคมลัทธิ แทนแก้ว ,2547:131)		
3.3	พุทธประวัติ : ปางมารวิชัย พญามาร เป็นสัญลักษณ์แทนกิเลสที่เป็นหัวหน้า 3 ตัว อันเรียกว่า อุกุศลมูล คือ โลภะ โทสะ โมหะ ส่วนเสนามารก็ได้แต่กิเลส เล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เป็นบริวารของโลภะ โทสะ โมหะนั้น การที่พระมหาสัตว์ผจญ มาร ก็คือ ทรงกำลังต่อสู้กับอำนาจของกิเลสเหล่านั้นเอง (เสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2546 : 23)
3.4	พุทธประวัติ : โอวาทปาฏิโมกข์ ได้แก่ คาถาที่ 1 ความอดทน คือ ความอดกลั้น เป็นดะอย่างยิ่ง พระพุทธะทั้งหลาย กล่าวพระนิพพานว่าอดเยี่ยม ผู้ทำร้ายผู้อื่น เป็นบรรพชิตไม่ได้ทีเดียว ผู้เบียดเบียนผู้อื่นเป็นสมณะไม่ได้ ความในคาถาบทที่ 1 ของโอวาทปาฏิโมกข์ สาระสำคัญของดะที่ถูกต้อง คือ ขันติธรรมหรือความ อดทนอดกลั้น คือ อดทนที่จะดำเนิน ไปตามแนวทางที่ถูกต้องจนถึงที่สุด มีความ เข้มแข็งทนทานอยู่ในจิตใจ ไม่ท้อถอย ในหลักปฏิบัติถูกต้องนั้น (อมรา รอด คารา, 2547 : 133-136)
3.5	ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย ในฐานะเป็นรากฐานของ วัฒนธรรม : ค่านิยมของไทยพระพุทธศาสนาสอนให้คนไทยเป็นผู้มีความสุภาพ อ่อนน้อม มีสัมมาคารวะต่อผู้ใหญ่ รู้จักกาลเทศะ มีความอดทนอดกลั้น คนไทย ได้รับการยกย่องในด้านการมีมรรยาทงดงามและขี้มเข้มแจ่มใส (อมรา รอด คารา, 2547 : 86)
	หัวข้อเรื่อง : พระธรรม		
3.6	หลักธรรม : อิทธิบาท 4 คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย ได้แก่ จิตตะ ความคิดมุ่งไป คือ ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกฝัไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป อุทิศตัวอุทิศใจให้กับสิ่งที่ทำ (พระธรรมปิฎก, 2545 : 160)
3.7	พุทธศาสนสุภาษิต : อดตนา โจทยตฺตานํ จงเดือนตนด้วยตน (พระเทพโสภณ, 2545 : 37)
3.8	พุทธศาสนสุภาษิต : อดตา หเว ชิตฺตํ เสยฺโย ชนะตนแลดีกว่า (พระเทพโสภณ, 2545 : 37)
3.9	พุทธศาสนสุภาษิต : ทูราวาสา มรา ทุกฺขา เรือนที่ครองไม่ดี นำทุกข์มาให้ (พระเทพโสภณ, 2545 : 37)

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
3.10	การบริหารจิตและการเจริญปัญญา : ประโยชน์ของสมาธิ การฝึกสมาธิให้เกิดประโยชน์หลายทางทั้งในการศึกษาเล่าเรียน และชีวิตประจำวัน ได้แก่ มีสติ ยับยั้งชั่งใจ รู้ตัวทั่วพร้อม รู้เท่าทันเหตุการณ์ รู้จักคิดตัดสินใจในสิ่งที่ถูกต้อง มีบุคลิกภาพที่มั่นคง จิตใจหนักแน่น เข้มแข็ง (อมรา รอดคารา, 2547 : 158)
3.11	การบริหารจิตและการเจริญปัญญา : ประโยชน์ของการฝึกอานาปานสติ ได้แก่ ทำจิตสงบมีสมาธิ(บุญมี แทนแก้วและอุดมลักษณ์ แทนแก้ว, 2547:63-64)
	หัวข้อเรื่อง : พระสงฆ์		
3.12	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระโมคัลลานะ ขณะบำเพ็ญสมณธรรมอยู่นั้น ท่านเกิดง่วงเหงาหาวนอนอย่างหนักจน ไม่สามารถบำเพ็ญเพียรได้ พระพุทธเจ้า ทรงทราบ ในวันที่ 8 จึงเสด็จมาสอนวิธีแก้ง่วงด้วยวิธีต่าง ๆ ท่านเจริญสมณะ สลัทธิวิปัสสนาไปตามที่พระพุทธเจ้าตรัสสอน และได้บรรลุอรหัตตผลในวันนั้นเอง (พระมหาสุนทร สุนทรโม, 2547 : 121-122)
3.13	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระมหาปชาบดีเถรี มีความอดทนเป็นอย่างยิ่ง เพราะพระนางตั้งใจบวช ต้องเดินเท้าเปล่าจากเมืองกบิลพัสดุ์ไปเมืองเวสาลี เพื่อ ทูลขอลาบวช และอดทนต่อการปฏิบัติกรรม 8 ประการ (พระมหาสุนทร สุนทรโม, 2547 : 165)
3.14	ชาวพุทธตัวอย่าง : พระโสณะและพระอุตตระ คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง ได้แก่ เป็นผู้มีขันติธรรมสูงยิ่ง ท่านทั้งสองและคณะเดินทางจากชมพูทวีปมายัง ดินแดนสุวรรณภูมิซึ่งไกลและใช้เวลานานมาก ย่อมต้องประสบความยากลำบาก ต่าง ๆ มากมาย แต่ท่านทั้งสองก็ไม่ย่อท้อ ด้วยเห็นแก่ประโยชน์ของ พระพุทธศาสนา จึงอดทนต่อผู้ความทุกข์ความเหน็ดเหนื่อย (พระมหาสุนทร สุนทรโม, 2547 : 49)
3.15	สัมมนาพระพุทธศาสนา : พระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง พอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบ ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอ สมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการ เปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและ การดำเนินการทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของ คนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มี ลำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้เหมาะสม ดำเนินชีวิต ด้วยความอดทน ความเพียร(พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อ่างถึงใน อรสุตา เจริญรัต, 2546:32).....

4. ความรับผิดชอบ

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	หัวข้อเรื่อง : พระพุทธ		
4.1	พุทธประวัติ : ประสูติ ในด้านการศึกษา เมื่อเจ้าชายสิทธัตถะอยู่ในวัยอันสมควรที่จะศึกษาแล้ว พระเจ้าสุทโธทนะ ได้จัดให้เจ้าชายไปศึกษาในสำนักครุวิศวามิตร ปรากฏว่าเจ้าชายทรงสนพระทัยในการศึกษามาก สามารถเรียนศิลปศาสตร์ 18 ประการ ทั้งการปกครองและยุทธศาสตร์ได้อย่างรวดเร็ว(อมรา รอดคารา, 2547 : 30)
4.2	ชาดก : มิตตวันทุกชาดก ชาดกเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ไม่เชื่อฟังคำพ่อแม่ ประทุษร้ายพ่อแม่ เห็นกงจักรเป็นดอกบัวต้องตกนรกทั้งเป็น เป็นคนชั่วช้าเลวทราม (พระมหาสุนทร สุนทรธมโม, 2546 : 51)
4.3	ชาดก : ราชาวาทชาดก พระโพธิสัตว์เกิดเป็นพระราชานามว่า พรหมทัต ทรงครองราชโดยธรรม บ้านเมืองสงบ เรียบร้อย ประชาชนอยู่อย่างสงบสุข ไม่มีใครมาให้ตัดสินคดี ไม่มีคนมาร้องทุกข์ จนสถานที่ใช้ตัดสินถูกยุบไปในที่สุด ถึงกระนั้นพระองค์ก็ไม่ได้ตั้งอยู่ในความประมาท ยังทรงสอดส่องหาความผิดพลาดของพระองค์อยู่เสมอ (พระมหาสุนทร สุนทรธมโม, 2546 : 53)
	หัวข้อเรื่อง : พระธรรม		
4.4	หลักธรรม : หลักกรรม กฎแห่งกรรมในพระพุทธศาสนานั้น มีลักษณะเที่ยงตรง ไม่ลำเอียงเห็นแก่หน้าผู้ใด อำนาจผลให้แก่บุคคลทุกคนตามลักษณะแห่งการกระทำเสมอภาคกันหมด ไม่เลือกชั้นวรรณะ สัตว์โลกทั้งหลายทั้งสิ้นอยู่ภายใต้อำนาจของกฎแห่งกรรม บุคคลแต่ละคนเป็นผู้ที่สร้างสรรค์ตัวของตัวเอง และต้องรับผิดชอบต่อตนเอง ดังพุทธสุภาษิตในพระไตรปิฎก เล่ม 22 หน้า 408 ที่ว่า บาบปกรรมนี้แล...ตัวท่านเองทำเข้าไว้ ท่านเท่านั้นจัดเสวยวิบากของบาปกรรมนี้ (สุทธิวงศ์ ดันตยาพิศาลสุทธิ, 2547: 46)
4.5	หลักธรรม : วุฑฒิธรรม 4 คือ ธรรมเป็นเครื่องเจริญ คุณธรรมที่ก่อให้เกิดความเจริญอกงาม ได้แก่ สัมผัสมัสสวณะ คือ การสดับสัทธรรม ใฝ่ใจเล่าเรียนฟังอ่านหาความรู้ให้ได้ธรรมที่แท้ (พระธรรมปิฎก, 2545 : 138).....
4.6	หลักธรรม : อธิปไตย 4 คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย ได้แก่ ฉันทะ ความพอใจ คือความต้องการที่จะทำใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอและปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป และวิมังสา ความไตร่ตรองหรือทบทวน คือหมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อที่ยังห้อยในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผนวิเคราะห์คิดค้นวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น (พระธรรมปิฎก, 2545 : 160)

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4.7	หลักธรรม : บุญนิมิตของมัจฉิมาปฏิบัติา ธรรมที่เป็นเครื่องหมายบ่งบอก ล่วงหน้าว่ามรรคมงคล 8 ประการ อันประเสริฐจะเกิดขึ้นแก่ผู้นั้น คุณแสงอรุณ เป็นบุญนิมิตของการที่ดวงอาทิตย์จะอุทัย, แสงเงินแสงทองของชีวิตที่ดี, รุ่งอรุณ ของการศึกษา ได้แก่ ฉันทสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยฉันทะ การทำฉันทะให้ถึง พร้อม, ความใฝ่ใจอยากจะทำกิจหน้าที่และสิ่งทั้งหลายที่เกี่ยวข้องให้ดีงาม, ความ ใฝ่รู้ใฝ่สร้างสรรค์ (พระธรรมปิฎก, 2545 : 204-205)
4.8	หลักธรรม : อุบาสกธรรม 7 คือ ธรรมที่เป็นไปเพื่อความเจริญของอุบาสก เรียก อีกอย่างว่า สัมปทาของอุบาสก คือสมบัติของอุบาสก ประกอบไปด้วย ไม่ขาด การเยี่ยมชมเฝ้าพระภิกษุ, ไม่ละเลยการฟังธรรม, ศึกษาในอริสัจ, มากด้วย ความเลื่อมใสในภิกษุทั้งหลาย ทั้งที่เป็นเถระ นวกะ และปุณกลาง ไม่ฟังธรรม ด้วยตั้งใจจะคอยฟังโทษคติเตยน, ไม่แสวงหาทักษิณภายนอกหลักคำสอนนี้, การกระทำความสนับสนุนในพระศาสนาเป็นเบื้องต้น คือ ขวนขวายในการ อุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนา (พระธรรมปิฎก, 2545 : 188)
4.9	หลักธรรม : มงคล 38 ได้แก่ คบบัณฑิต ลักษณะของบัณฑิตประกอบด้วย คุณสมบัติ 10 ประการ ได้แก่ ทรโยโท เป็นผู้อ่านเอาการ คือ ยึดมั่นในคันถุระ และวิปัสสนาธุระ(บุญมี แทนแก้วและอุดมลักษณ์ แทนแก้ว, 2547:34)		
4.10	พุทธศาสนสุภาษิต : ทูราวาสา มรา ทุกขา เรือนที่ครองไม้ดี นำทุกข์มาให้ (พระเทพโสภณ, 2545 : 37)
4.11	พุทธศาสนสุภาษิต : กลยาณการี กลยาณั ปาปการี จ ปาปกั ทำดีได้ดี ทำชั่ว ได้ชั่ว (พระเทพโสภณ, 2545 : 37)
	หัวข้อเรื่อง : พระสงฆ์		
4.12	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระมหากัสสปะ คุณธรรมที่ควรถือเป็น แบบอย่าง ได้แก่ เป็นบุตรที่ดีของบิดามารดา เคารพเชื่อฟัง ถึงแม้ยังไม่ อยากแต่งงาน แต่เมื่อเป็นความประสงค์ของบิดามารดาก็พยายามปฏิบัติตาม (วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2546 : 35) และเป็นประธานจัดทำ สังคายนาครั้งที่ 1 ณ ถ้ำตัดบรรณคูหา ข้างภูเขาวงกตที่มีพระเจ้าอชาตศัตรู เป็นราชูปถัมภ์ เหตุที่พระสุภัททภูทกบรพชิตกล่าวจบจ้วงพระธรรมวินัย (พระมหาสุนทร สุนทรโม, 2547 : 110)
4.13	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระอุบลี มีบทบาทสำคัญอย่างมาก ทั้งท่านได้ ทำเองและอบรมสั่งสอนศิษย์ให้รับภาระสืบทอดสายพระวินัย จนมาทำหน้าที่ สำคัญ คือ การสังคายนารักษาพระพุทธศาสนาสืบมา(พระมหาสุนทร สุนทรโม , 2547 : 114)

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4.14	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : อนาคตบิณฑกเศรษฐิ คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง ได้แก่ เป็นทายกตัวอย่าง ท่านตระหนักดีว่าหน้าที่ของชาวพุทธคฤหัสถ์ คือ การอุปถัมภ์บำรุงพระสงฆ์ จึงตระเตรียมจัดอาหารเพื่อพระสงฆ์ไว้ที่บ้านเสมอ ท่านจะไปวัดวันละสองครั้ง คือเช้าและเย็น ทุกครั้งที่ไปก็ไม่เคยไปมือเปล่า และท่านยังเป็นพ่อที่ดีของลูก เมื่อลูกสาวทั้งสามคนถึงวัยที่มีเหย้ามีเรือน ท่านก็จัดการแต่งงานให้กับคู่ครองที่เหมาะสม และคอยพ่่าสอนให้ลูกทุกคนเป็นคนดี มีศีลธรรม และให้ท่านเหมือนท่าน ถึงแม้ภายหลังลูกชายคนโตจะเป็นคนเกเร ไม่สนใจเข้าวัดฟังธรรม ไม่สนใจทำบุญให้ท่าน ท่านก็พยายามหาวิธีการอันชาญฉลาดชักจูงให้ลูกชายกลับเนื้อกลับตัวจนได้ในที่สุด (วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2546 : 39-40)
4.15	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : นางวิสาขา คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง ได้แก่ มีคารวธรรมอย่างยิ่ง นางวิสาขามีความเคารพเชื่อฟังบิดามารดาและผู้ใหญ่ในตระกูลอย่างยิ่ง และนางยังเป็นสาวิกามั่นคงในพระรัตนตรัย นางวิสาขามีความเลื่อมใสมั่นคงในพระรัตนตรัยอย่างยิ่ง แม้ไปอยู่ร่วมกับตระกูลมิฉชาติฐิก็ไม่ทิ้งพระศาสนา ยังพยายามรักษาให้พวกเขาหันมานับถือพระพุทธศาสนาได้ด้วย ทุกเช้านางจะถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์จำนวน 500 รูป เข้าวัดฟังธรรมเป็นประจำ และคอยถวายอุปถัมภ์พระสงฆ์ด้วยปัจจัยสี่มิได้ขาด (วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2546 : 43-44)
4.16	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระสารีบุตร ท่านเคร่งครัดการเก็บเสนาสนะมาก เวลาจะไปจากเสนาสนะที่ท่านอยู่ท่านอาศัย ท่านจะเก็บกวาดเรียบร้อยก่อนแล้วจึงไป ท่านให้เหตุผลว่า เพื่อป้องกันมิให้นักบวชนอกศาสนาถือเป็นเหตุโจมติได้ว่าสาวกของพระพุทธเจ้าละเลยการดูแลเสนาสนะ และท่านยังเป็นผู้เสนอแนะให้พระพุทธเจ้าบัญญัติสิกขาบทเพื่อรักษาพระพุทธศาสนาให้มั่นคงและเสนอให้ทำสังคายนา(พระมหาสุนทร สุนทรคมุ โม, 2547 :118-119)
4.17	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระโมคัลลานะ เป็นอาจารย์ของหมู่คณะช่วยพระพุทธเจ้าประกาศพระพุทธศาสนาทั้งแก่เทวดาและมนุษย์ ท่านแสดงฤทธิ์ปราบบุคคลผู้เป็นมิฉชาติฐิจำนวนมากได้คลายความเห็นผิดแล้วหันกลับมาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา (พระมหาสุนทร สุนทรคมุ โม, 2547 :122)
4.18	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : นางขุชชุตตรา นางสาวดี ได้ตั้งนางขุชชุตตราอยู่ในฐานะมารดาและอาจารย์ในทางธรรมไปฟังธรรม จากพระพุทธเจ้าแล้วกลับมาแสดงให้ฟังทุกวัน นางขุชชุตตรา ก็ทำหน้าที่ของตนเองไม่ขาดคบกพร่อง นับว่าเป็นประโยชน์แก่ตนเองและแก่บรรดาสตรีในวังด้วย (พระมหาสุนทร สุนทรคมุ โม, 2547 :195-196)

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4.19	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระเจ้าพิมพิสาร เป็นกษัตริย์ผู้ทรงธรรม ทรงอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาเป็นอย่างดี ให้พระพุทธศาสนาหยั่งรากลงในแคว้นมคธ และเจริญแพร่หลายชั่วระยะเวลาอันรวดเร็ว (พระมหาสุนทร สุนทรโม, 2547 :144)
4.20	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระอัญญาโกณฑัญญะ ได้ประกาศพระพุทธศาสนาที่บ้านเกิดของท่าน โปรดญาติให้หันมาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา (พระมหาสุนทร สุนทรโม, 2547 :125)
4.21	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระเขมาเถรี ใช้ปัญญาอันแตกฉานของพระองค์ เป็นเครื่องมือในการให้คำปรึกษาแก่ภิกษุณีอื่น ๆ และในการประกาศพระพุทธศาสนาให้แพร่หลายกว้างขวางต่อไป (พระมหาสุนทร สุนทรโม, 2547 :168)
4.22	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระเจ้าปเสนทิโกศล เมื่อนำนับถือพระพุทธศาสนาแล้ว พระรัตนตรัยมาเป็นสรณะเด็ดขาดแล้ว จึงทรงเลิกการกระทำที่เป็นไปเพื่อเบียดเบียนชีวิต และนำเอาหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา มาเป็นแบบอย่างดำเนินชีวิตมากยิ่งขึ้น (พระมหาสุนทร สุนทรโม, 2547 :147)..
4.23	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระเจ้าอโศกมหาราช คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง ได้แก่ ทรงเป็นผู้มั่นคงในบวรรัตนตรัยและเป็นอุบาสกที่ดี ทรงเอาพระทัยใส่ในการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ตลอดจนสนับสนุนการสังคายนาชำระสังฆมณฑลให้บริสุทธิ์ และส่งคณะธรรมทูตไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาไปยังต่างแดน (วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2546 : 47)
4.24	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระโสมณะและพระอุตตระ คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง ได้แก่ เป็นสาวกที่ดีของพระพุทธเจ้า แม้ว่าท่านทั้งสองจะเกิดไม่ทันสมัยพุทธกาล แต่เมื่ออุปสมบทแล้วท่านทั้งสองก็ได้ตั้งใจปฏิบัติธรรมและศึกษาพระไตรปิฎกจนแตกฉาน มีความรู้ความสามารถในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา จึงได้รับคัดเลือกให้เป็นพระธรรมทูตเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างแดน (วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรรณปก, 2546 :49)
4.25	ชาวพุทธตัวอย่าง : พระมหาธรรมราชาลิไท พระองค์ทรงสนพระทัยศึกษาพระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก ทำให้ยุคของพระองค์เป็นยุคทองของพระพุทธศาสนา (นพดล ขวัญชนะภักดี, 2546 : 91)
4.26	ชาวพุทธตัวอย่าง : สมเด็จพระสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส พระองค์ได้ทรงเอาพระทัยใส่ในการจัดการศึกษาของพระสงฆ์ สามเณร เป็นอย่างดีจึงเป็นผลให้การศึกษาของพระสงฆ์เจริญรุ่งเรืองมาจนทุกวันนี้ (นพดล ขวัญชนะภักดี, 2546 : 93).....

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
4.27	ชาวพุทธตัวอย่าง : ม.จ.หญิงพูนพิศสมัย ศิสกุล : นอกจากท่านหญิงพูน จะทรงทำงานเพื่อรับใช้พระบิดาแล้ว ยังทรงทำการเพื่อชนในชาติอีกด้วย ยิ่งกับอนุชนด้วยแล้ว ทรงเสียสละน้ำพักน้ำแรงทุกอย่าง (สุลักษณ์ ศิวรักษ์, 2518 : 141)....
4.28	ชาวพุทธตัวอย่าง : ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ ฯพณฯ ดำรงชีวิตด้วยความสันโดษ มีความซื่อสัตย์สุจริต ทุ่มเทกำลังกายกำลังใจ และกำลังสติปัญญา สร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยตลอดชีวิต (พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. ความมุ่งมั่นศรัทธาในพระพุทธศาสนาของศาสตราจารย์สัญญาธรรมศักดิ์, 2544 : 37)
4.29	หน้าที่ชาวพุทธ : การเป็นเพื่อนที่ดีตามหลักทศ 6 คือ บุคคลประเภทต่าง ๆ ที่เราต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ทางสังคมทุกทิศที่อยู่รอบตัว ได้แก่ อดิศรทิศ ทิศเบื้องซ้าย คือ ทิศเหนือ ได้แก่ มิตรสหาย เพราะเป็นผู้ช่วยให้ข้ามพ้นอุปสรรคภัยอันตราย และเป็นกำลังสนับสนุนให้บรรลุความสำเร็จ
4.30	หน้าที่ชาวพุทธ : การเป็นลูกที่ดี ตามหลักทิศเบื้องหน้าในทศ 6 คือบุคคลประเภทต่าง ๆ ที่เราต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ทางสังคมทุกทิศที่อยู่รอบตัว ได้แก่ ปรีดถิมทิศ ทิศเบื้องหน้า คือ ทิศตะวันออก ได้แก่ มารดา บิดา เพราะเป็นผู้มีอุปการแก่เรามาก่อน (พระธรรมปิฎก, 2545 : 191)
4.31	หน้าที่ชาวพุทธ : การเป็นศิษย์ที่ดี ตามหลักทิศเบื้องขวาในทศ 6 คือบุคคลประเภทต่าง ๆ ที่เราต้องเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ทางสังคมทุกทิศที่อยู่รอบตัว ได้แก่ ทักขณทิศ ทิศเบื้องขวา คือทิศใต้ ได้แก่ ครูอาจารย์ เพราะเป็นทักษิณบุคคลควรแก่การบูชาคุณ (พระธรรมปิฎก, 2545 : 191-192)
4.32	มารยาทชาวพุทธ และการปฏิบัติตนต่อพระภิกษุ : วัดเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ต้องการความสงบสะอาด สว่าง และเรียบร้อย เป็นหน้าที่ของชาวพุทธทุกคนที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตนต่อวัดด้วยความสุภาพ เคารพต่อสถานที่ (สมทรง ปุณฺณฤทธิ, 2544 : 12)
4.33	ศาสนพิธี : ศาสนพิธี หมายถึง ระเบียบแบบแผนสำหรับการปฏิบัติในพระศาสนา เป็นการบำเพ็ญกุศล ที่สำคัญอย่างหนึ่ง ศาสนพิธีนับเป็นวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนา แสดงถึงเอกลักษณ์ของคนไทยในการประกอบพิธีกรรม ศาสนพิธีต่าง ๆ นั้น แม้จะมีใช้แก่แท่นของพระธรรมคำสอน แต่ก็มีส่วนช่วยส่งเสริมให้พระพุทธศาสนาไค้ดำรงอยู่และรุ่งเรืองได้ นอกจากนี้ศาสนพิธียังแสดงถึงความสามัคคีของพุทธศาสนิกชนที่จะน้อมนำไปสู่แก่นแท้ของพระพุทธศาสนาอีกด้วย หน้าที่ของชาวพุทธ จึงควรที่จะเรียนรู้ ศาสนพิธีเพื่อจะได้ปฏิบัติและช่วยสืบทอดวัฒนธรรมของพระพุทธศาสนาให้มั่นคงสืบไป (อมรา รอดคารา, 2547 : 217)

5. การประหยัดและอดออม

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	หัวข้อเรื่อง : พระพุทธ		
5.1	วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา : การทำพิธีกรรมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การทำพิธีกรรมนั้นต้องยึดหลัก 4 ประการ คือ ประหยัด, ได้ประโยชน์, ถูกต้อง, เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจ (สมทรง บุญญฤทธิ์, 2544 : 92)
	หัวข้อเรื่อง : พระธรรม		
5.2	หลักธรรม : อบายมุข 6 คือ ช่องทางแห่งความเสื่อม, ทางแห่งความพินาศ, เหตุย่อยับแห่งโลกทรัพย์ ประกอบไปด้วย ดิศสุราและของมีนเมา มีโทษ ได้แก่ ทรัพย์หมดไป ๆ เห็นชัด ๆ , ชอบเที่ยวกลางคืน มีโทษ ได้แก่ ชื่อว่าไม่รักษาทรัพย์สมบัติ , ดิศการพนัน มีโทษ ได้แก่ ทรัพย์หมดไป ๆ เห็นชัด ๆ(พระธรรมปิฎก, 2545 : 150-151)
5.3	หลักธรรม : สุขของคฤหัสถ์ หรือคิหิสุข หรือกามโกศิสุข 4 สุขของชาวบ้าน, สุขที่ชาวบ้านควรพยายามเข้าถึงให้ได้สม่ำเสมอ สุขอันชอบธรรมที่ผู้ครองเรือนควร มี ได้แก่ อนนสุข สุขเกิดจากความไม่เป็นหนี้ คือ ความภูมิใจ เอิบอ้อมใจ ว่าคนเป็นไท ไม่มีหนี้สิน คิดค้างใคร (พระธรรมปิฎก, 2545 : 146-147).....
5.4	หลักธรรม : กุลจักริฐิตีธรรม 4 คือ ธรรมสำหรับดำรงความมั่นคงของตระกูลให้ยั่งยืน เหตุที่ทำให้ตระกูลมั่งคั่งตั้งอยู่ได้นาน ประกอบไปด้วย นัฏฐกเวสนา ของหายของหมด รู้จักหามาไว้, ชินนปฏิสังขรณา ของเก่าของชำรุด รู้จักบูรณะซ่อมแซม, ปริมิตปานโกชนา รู้จักประมาณในการกินการใช้ (พระธรรมปิฎก, 2545 : 113).....
5.5	หลักธรรม : สัปปุริสธรรม 7 คือ ธรรมของสัตบุรุษ, ธรรมที่ทำให้เป็นสัตบุรุษ, คุณสมบัติของคนดี ธรรมของผู้ดี ได้แก่ มัคคัตถุญดา ความรู้จักประมาณ คือ ความพอดี เช่น ภิกษุรู้จักประมาณในการรับและบริโภคนิยจยัสสี คฤหัสถ์รู้จักประมาณในการใช้จ่ายโภคทรัพย์ พระมหากษัตริย์รู้จักประมาณในการลงทัณฑ์อาญาและในการเก็บภาษี (พระธรรมปิฎก, 2545 : 210).....
5.6	หลักธรรม : อดณะ3 หมายถึง ประโยชน์ ผลที่มุ่งหมาย จุดหมายที่บุคคลพึงหวังได้ ได้แก่ อารักขสัมปทา การรู้จักรักษาทรัพย์ที่ทำได้ (บุญมี แทนแก้วและอุดมลักษณ์ แทนแก้ว, 2547:135)
5.7	พุทธศาสนสุภาษิต : ปมาโท มจฺจุโน ปทํ ความประมาทเป็นทางแห่งความตาย (พระเทพโสภณ, 2545 : 37).....

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
5.8	หัวข้อเรื่อง : พระสงฆ์ ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระมหากัสสปะ คุณธรรมที่ควรถือเป็น แบบอย่าง ได้แก่ มีชีวิตที่เรียบง่าย ท่านชอบปลีกตัวไปอยู่ตามลำพังในป่า ถือ บังสุกุลเป็นวัตร ถือบิณฑบาตรเป็นวัตร อยู่ป่าเป็นวัตร สมกับเป็นสมณะ (ผู้สงบ) อย่างแท้จริง (วิทย์ วิศทเวทย์ และเสฐียรพงษ์ วรณปก, 2546 : 35)
5.9	สัมมนาพระพุทธศาสนา : พระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง ความพอเพียง นี้ไม่ได้หมายความว่า ทุกรอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในหมู่บ้านจะต้องมีความพอเพียงสมควร บางสิ่งบางอย่างที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ที่ไม่ห่างไกล เท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก (สำนักพระราชเลขานุการ . 2541: 632-633).....

6. ความขยันหมั่นเพียร

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
6.1	หัวข้อเรื่อง : พระพุทธ พุทธประวัติ : การแสวงหาความรู้ พระโศภิตได้ไปศึกษาในสำนักของอาจารย์ ผู้มีชื่อเสียง 2 ท่าน คือ อาฬารดาบส และอุทกดาบส ฝึกปฏิบัติในสำนักอาจารย์ จนได้รูปฌานที่ 4 ซึ่งเป็นขั้นสูงสุดของอาจารย์ แต่ทรงพิจารณาว่าลำพังฌาน สมบัติที่ได้มานั้น ยังไม่ใช่หนทางหลุดพ้นที่แท้จริง จึงทรงอำลาไปจากสำนัก (อมรา รอดคารา, 2547 : 32)
6.2	พุทธประวัติ : ปางปฐมเทศนา พระพุทธองค์ทรงสอนให้ยึดหลักมัชฌิมาปฏิปทา คือทางสายกลาง หรือบางที่เรียกว่า อริยมรรค เพราะเป็นทางอันประเสริฐ ทาง เมื่อประพฤติปฏิบัติแล้วจะพ้นจากข้าศึกภายในคือ กิเลสได้จริง ได้แก่ สัมมาวายามะ พยายามในทางที่ชอบ คือ พยายามละความชั่ว(บุญมี แทนแก้วและ อุดมลักษณ์ แทนแก้ว, 2547:199)
6.3	พุทธประวัติ : ปางวันเกิด วันพฤหัสบดี ความจริงการตรัสรู้ของพระพุทธองค์ ถ้า ขาดความเพียรพยายาม ขาดอิทธิบาท 4 การตรัสรู้ย่อมเป็นไปได้ยาก(บุญมี แทน แก้วและอุดมลักษณ์ แทนแก้ว, 2547:208)

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
6.4	พุทธประวัติ : โอวาทปาฏิโมกข์ ได้แก่ ความในคาถาบทที่ 3 ของโอวาทปาฏิโมกข์ กับอีกครั้งคานัน เป็นหลักการของนักเผยแผ่พระศาสนา คือ ผู้ทำหน้าที่เผยแผ่พระศาสนา จะต้องไม่เป็นผู้กล่าวร้าย ต้องเป็นผู้ไม่ทำร้ายแก่ผู้อื่นด้วยกาย วาจา ต้องมีกายกรรม และวจีที่บริสุทธิ์ มีความเมตตา มีความประพฤติเคร่ง ครัดในระเบียบแบบแผน รู้จักประมาณในกตดาการ อยู่ในที่สงบสงัด เหมาะแก่สมณะ และที่สำคัญคือ จะต้องเป็นผู้ที่มีใจแน่วแน่เข้มแข็งหมั่นฝึกอบรมจิตใจของคนอยู่เสมอ
	หัวข้อเรื่อง : พระธรรม		
6.5	หลักธรรม : อิทธิบาท 4 คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย ได้แก่ วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อุตุน เอารุระ ไม่ท้อถอย (พระธรรมปิฎก, 2545 : 160)
6.6	หลักธรรม : สุขของคฤหัสถ์ หรือคิหิสุข หรือกาม โภคิสุข 4 สุขของชาวบ้าน, สุขที่ชาวบ้านควรพยายามเข้าถึงให้ได้สม่ำเสมอ สุขอันชอบธรรมที่ผู้ครองเรือนควรมี ได้แก่ อตติสุข สุขเกิดจากการมีทรัพย์ คือ ความภูมิใจ เอิบอímใจ ว่าตนมีโภคทรัพย์ที่ได้มาด้วยน้ำพักน้ำแรงความขยันหมั่นเพียรของตน และโดยชอบธรรม (พระธรรมปิฎก, 2545 : 146-147)
6.7	หลักธรรม : ปธาน 4 เรียกอีกอย่างว่า สัมมปธาน 4 คือ ความเพียรชอบ, ความเพียรใหญ่ คือ ความเพียร ประกอบไปด้วย สังวรปธาน เพียรระวังหรือเพียรปิดกั้น หรือระวังยับยั้งบาปอกุศลธรรมที่ยังไม่เกิด, ปหานปธาน เพียรละหรือเพียรจำกัด หรือเพียรละบาปอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว, ภาวนापธาน เพียรเจริญ หรือเพียรก่อให้เกิด คือ เพียรทำกุศลธรรมที่ยังไม่เกิดให้เกิดมีขึ้น อนุรักษนปธาน เพียรรักษา คือ เพียรรักษากุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้ตั้งมั่น และให้เจริญยิ่งขึ้นไปจนไพบูรณ์ (พระธรรมปิฎก, 2545 : 157)
6.8	หลักธรรม : บุญนิมิตของมัชฌิมาปฏิปทา ธรรมที่เป็นเครื่องหมายบ่งบอกล่วงหน้าว่ามรรคมีองค์ 8 ประการ อันประเสริฐจะเกิดขึ้นแก่ผู้นั้น คุณแสงอรุณ เป็นบุญนิมิตของการที่ดวงอาทิตย์จะอุทัย, แสงเงินแสงทองของชีวิตที่ดี, รุ่งอรุณของการศึกษา ได้แก่ อุตตสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยคนที่ฝึกดีแล้ว การทำตนให้ถึงพร้อมด้วยคุณสมบัติของผู้ที่พัฒนาโดยสมบูรณ์ ทั้งทางด้านกาย ศีล จิตและปัญญา (ที่จะเป็นภาวิคตต์ คือผู้มีคนอันได้พัฒนาแล้ว) (พระธรรมปิฎก, 2545 : 204-205)

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
6.9	หลักธรรม : มรรคมีองค์ 8 หรืออฏฐังคิกมรรค เรียกเต็มว่า อริยอฏฐังคิกมรรค แปลว่า ทางมีองค์แปดประการอันประเสริฐ ได้แก่ สัมมาวายามะ พยายามชอบ ได้แก่ ปธานหรือสัมมัปธาน 4 (พระธรรมปิฎก, 2545 : 215)
6.10	หลักธรรม : สมบัติ 4 คือ ข้อดี, ความเพียบพร้อม, ความสมบูรณ์แห่งองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งอำนวยต่อการให้ผลของกรรมดี และไม่เปิดช่องให้กรรมชั่วแสดงผล, ส่วนประกอบอำนวยช่วยเสริมกรรมดี ประกอบไปด้วย ปโยคสมบัติ สมบัติแห่งการประกอบ, ถึงพร้อมด้วยการประกอบความเพียร, กิจการให้; ในช่วงยาว หมายถึง ฝึกไปในทางที่ถูก นำความเพียรไปใช้จนขยาย ประกอบการที่ถูกต้องคิยาม มีปกติประกอบกิจการงานที่ถูกต้อง ทำแต่ความดีงามอยู่แล้ว ในช่วงสั้นหมายถึง เมื่อทำกรรมดีก็ทำให้ถึงขนาดทำจริงจัง ให้ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ ใช้วิธีการที่เหมาะสมกับเรื่อง หรือทำความดีต่อเนื่องมาเป็นพื้นแล้วกรรมดีที่ทำเสริมเข้าอีก จึงเห็นผลได้ง่าย (พระธรรมปิฎก, 2545 : 136-137).....
6.11	หลักธรรม : พละ 5 เรียกอีกอย่างว่า อินทรีย์ 5 คือ ธรรมที่เป็นใหญ่ในกิจของตน ได้แก่ วิริยะ ความเพียร (พระธรรมปิฎก, 2545 : 187)
6.12	หลักธรรม : ครุฑธรรม 6 หมายถึง ธรรมที่เป็นหนทางแห่งความสำเร็จ ได้แก่ อลันดา คือ มีความขยันหมั่นเพียรในทางที่ชอบ ที่ถูกที่ควร(บุญมี แทนแก้วและอุดมลักษณ์ แทนแก้ว,2547:89).....
6.13	หลักธรรม : อุตตะ หมายถึง ประโยชน์ ผลที่มุ่งหมาย จุดหมายที่บุคคลพึงหวังได้ ได้แก่ อุฏฐานสัมปทา มีความขยันหมั่นเพียรในกิจการทั้งปวง ที่ถูกต้อง ที่เป็นมงคล ความเจริญก้าวหน้าแก่ตน(บุญมี แทนแก้วและอุดมลักษณ์ แทนแก้ว ,2547:134)
6.14	ศัพท์ทางพระพุทธศาสนา : ญาณ คือความหยั่งรู้ วิชาหยั่งรู้ ได้แก่ การหยั่งรู้ในส่วนปัจจุบัน เป็นการหยั่งรู้ในเรื่องปัจจุบัน การที่เรามีความเป็นอยู่อย่างนี้ เพราะความขยัน ความอดทนในการตั้งใจทำงาน ในการประกอบอาชีพ ไม่เกียจคร้าน ทำอะไรทำจริง ย่อมได้ผลดี (บุญมี แทนแก้วและอุดมลักษณ์ แทนแก้ว ,2547:122)
6.15	การบริหารจิตและการเจริญปัญญา : ประโยชน์ของสมาธิ การฝึกสมาธิให้เกิดประโยชน์หลายทางทั้งในการศึกษาเล่าเรียน และชีวิตประจำวัน ได้แก่ เป็นผู้ทำอะไอย่างมีระบบ แน่วแน่ มีจุดหมาย และสามารถใช้เพียรพยายามที่จะไปสู่เป้าหมายนั้นได้โดยใช้ปัญญา

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	หัวข้อเรื่อง : พระสงฆ์		
6.16	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระอุบลี คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง ได้แก่ ใฝ่ความรู้อยู่เสมอ ท่านต้องขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เมื่อมี โอกาสเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าเมื่อใด ก็กราบทูลถามพระพุทธเจ้าเสมอ (พระมหา สุนทร สุนทรโม, 2547 : 37)
6.17	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระสารีบุตร อุปติสสปริพาชก เป็นคนฉลาด ศึกษาคำสอนของสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ไม่นานก็เจนจบ แต่ก็พบว่ายังไม่เข้าใจคำสอนที่ จะทำให้พ้นทุกข์ได้ จึงจาริกไปตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อพบปะสนทนากับนักบวช ที่ทรงความรู้ เพื่อพ้นความทุกข์อย่างที่ต้องการ (พระมหาสุนทร สุนทรโม, 2547 : 116)
6.18	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : พระโมคคัลลานะ ขณะบำเพ็ญสมณธรรมอยู่นั้น ท่านเกิดง่วงเหงาหาวนอนอย่างหนักจน ไม่สามารถบำเพ็ญเพียรได้ พระพุทธเจ้า ทรงทราบ ในวันที่ 8 จึงเสด็จมาสอนวิธีแก้ง่วงด้วยวิธีต่าง ๆ ท่านเจริญสมณะ สถวิปัสสนาไปตามที่พระพุทธเจ้าตรัสสอน และได้บรรลุอรหัตตในวันนั้นเอง (พระมหาสุนทร สุนทรโม, 2547 : 121-122)
6.19	ประวัติพุทธสาวก พุทธสาวิกา : นางจุกุชชุตตรา นางสาวาวดี ได้ตั้งนางจุกุชชุต ตราอยู่ในฐานะมารดาและอาจารย์ในทางธรรมไปฟังธรรม จากพระพุทธเจ้าแล้ว กลับมาแสดงให้นางฟังทุกวัน นางจุกุชชุตตรา ก็ทำหน้าที่ของตนเองไม่ขาดตก บกพร่อง นับว่าเป็นประ โยชน์แก่ตนเองและแก่บรรดาสตรีในวังด้วย(พระมหา สุนทร สุนทรโม, 2547 : 195-196)
6.20	ชาวพุทธตัวอย่าง : ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ : ๗๗๗ ดำรงชีวิตด้วยความ สันโดษ มีความซื่อสัตย์สุจริต ห่มเท่งำลึงกายกำลึงใจ และกำลึงสติปัญญา สร้างคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติ โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยตลอด ชีวิต (พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์. ความมุ่งมั่นศรัทธา ในพระพุทธศาสนาของศาสตราจารย์สัญญาธรรมศักดิ์, 2544 : 37)

ข้อที่	เนื้อหาในสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ความคิดเห็น	
		เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
6.21	<p>สัมมนาพระพุทธศาสนา : พระพุทธศาสนากับเศรษฐกิจพอเพียง พอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอ สมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร(พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อ้างถึงใน อรสุดา เจริญรัตน์,2546:32)</p>

ตอนที่ 2 **แบบสอบถามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาในสาระพุทธศาสนาที่ถูกต้องในการนำมาใช้**
จัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาจริยธรรม ให้แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. ความซื่อสัตย์
.....
.....
.....
2. ความมีวินัย
.....
.....
.....
3. ความอดทน
.....
.....
.....
4. ความรับผิดชอบ
.....
.....
.....
5. การประหยัดและอดออม
.....
.....
.....
6. ความขยันหมั่นเพียร
.....
.....
.....

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวเกศินี ครุณาสวัสดิ์ เกิดเมื่อวันที่ 8 เมษายน 2526 ที่จังหวัดนครปฐม สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต(เกียรตินิยมอันดับ 2) วิชาเอกสังคมศึกษา จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อปีการศึกษา 2545 และในปีการศึกษา 2546 ได้เข้าศึกษาคณะระดับปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถานที่อยู่ปัจจุบัน คือ 5/2 ซอยประชาสุข ถนนหน้าวัง ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม